

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 15.4.2025
C(2025) 955 draft

ANNEX 1

PŘÍLOHA

to the

Commission Implementing Decision

**on the financing of the LIFE programme and the adoption of the work programme for
the years 2025, 2026 and 2027**

Víceletý pracovní program pro provádění programu LIFE na období 2025–2027

Seznam zkratk a zkratkových slov	3
1. ÚVOD	5
2. STRUKTURA	6
2.1 Podprogram „Příroda a biologická rozmanitost“ a související oblasti intervence	7
2.2 Podprogram „Oběhové hospodářství a kvalita života“ a související oblasti intervence	9
2.3 Podprogram „Zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně“ a související oblasti intervence	11
2.4 Podprogram „Přechod na čistou energii“ a související oblasti intervence	13
3. PŘIDĚLOVÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ	17
4. GRANTY	18
4.1 Granty na akce	19
4.1.1 Standardní akční projekty (SAP)	19
4.1.2 Strategické projekty (SP)	21
4.1.3 Projekty technické pomoci	25
4.1.4 Ostatní akce (OA)	26
4.2 Postup předkládání a výběru projektů pro udělení grantů na akce	28
4.2.1 Jednofázový postup pro standardní akční projekty, projekty technické pomoci (TA-PP, TA-R, TA-CAP) a „Ostatní akce“ (koordinační a podpůrné akce a jiné projekty, včetně projektů PLP)	28
4.2.2 Dvoufázový postup pro strategické projekty (SP)	30
4.3 Granty na provozní náklady	33
4.3.1 Postup předkládání a výběru projektů pro udělení grantů na provozní náklady	34
4.4 Orientační harmonogramy zveřejňování výzev k podávání návrhů	36
5. JINÉ FORMY FINANCOVÁNÍ	37
5.1 Veřejné zakázky	38
5.2 Ceny	38
5.3 Činnosti podporující investice, včetně kombinovaného financování	38
5.3.1 Podpora investic do přírodního kapitálu a oběhového hospodářství	38
5.3.2 Podpora financování investic do energetické účinnosti a obnovitelné energie	39

5.4	Ostatní akce v rámci nepřímého řízení	40
5.4.1	Činnosti v rámci nepřímého řízení v oblastech životního prostředí a klimatu 40	
5.4.2	Činnosti v rámci nepřímého řízení pro aktivaci investic soukromého sektoru do energetické účinnosti	40
5.5	Projekty financované prostřednictvím jiných forem financování, které mají být zahrnuty do 85 % podle čl. 9 odst. 3	41
6.	KUMULATIVNÍ FINANCOVÁNÍ	43

Seznam zkratk a zkratkových slov

CET	Přechod na čistou energii
CINEA	Evropská výkonná agentura pro klima, infrastrukturu a životní prostředí
CSA	Koordinační a podpůrné akce
EA.....	Výkonná agentura
EIB.....	Evropská investiční banka
Nástroj ELENA	Nástroj evropské energetické pomoci na místní úrovni
ETS	Systém obchodování s emisemi
EMAS	Systém pro environmentální řízení podniků a audit
FAO	Organizace pro výživu a zemědělství
IEA	Mezinárodní energetická agentura
IUCN	Mezinárodní svaz ochrany přírody
LUCAS	Rámcový průzkum využití půdy / krajinného pokryvu
MAWP	Víceletý pracovní program
NEEAP	Vnitrostátní akční plán energetické účinnosti
PAF.....	Akční programy, které stanoví priority financování
OA	Ostatní akce
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OEF.....	Environmentální stopa organizace
OEFSR.....	Odvětvové předpisy týkající se environmentální stopy organizace
OG	Grant na provozní náklady
PEF	Environmentální stopa projektu
PEFCR.....	Pravidla produktové kategorie ke stanovení environmentální stopy
PLP	Projekty, které řeší <i>ad hoc</i> legislativní a politické priority
SAP.....	Standardní akční projekt
SGA.....	Zvláštní grantová dohoda
SIP	Strategický integrovaný projekt

SMARTKonkrétní, měřitelný, dosažitelný, realistický a časově vymezený

SNAP Strategický projekt na ochranu přírody

TA-CAP Technická pomoc při budování kapacit orgánů členských států

TAIEX Technická pomoc a výměna informací

TA-PP Technická pomoc pro přípravu SNAP a SIP

Projekt TA Projekt technické pomoci

TA-R..... Technická pomoc pro usnadnění rozšíření nebo replikace výsledků

SFEU Smlouva o fungování Evropské unie

UNFCCC Rámcová úmluva Organizace spojených národů o změně klimatu

UNEP..... Program OSN pro životní prostředí

WHO..... Světová zdravotnická organizace

1. ÚVOD

Článek 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2021/783 ze dne 29. dubna 2021 o zavedení Programu pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE) a o zrušení nařízení (EU) č. 1293/2013 (dále jen „nařízení o programu LIFE“)¹ stanoví: „Obecným cílem programu LIFE je přispět k přechodu na udržitelné, oběhové, energeticky účinné hospodářství založené na energii z obnovitelných zdrojů, které je neutrální z hlediska změny klimatu a odolné vůči změně klimatu, k ochraně, obnově a zlepšování kvality životního prostředí, včetně ovzduší, vody a půdy, a k zastavení a zvrácení úbytku biologické rozmanitosti a k řešení degradace ekosystémů, mimo jiné prostřednictvím podpory provádění a řízení sítě Natura 2000, a tím přispět k udržitelnému rozvoji. Program LIFE rovněž podporuje provádění obecných akčních programů přijatých v souladu s čl. 192 odst. 3 Smlouvy o fungování EU.“

V tomto ohledu program LIFE jako celek plně přispívá k cílům a záměrům Zelené dohody pro Evropu², jejímž cílem je:

- transformovat EU na spravedlivou a prosperující společnost s moderní a konkurenceschopnou ekonomikou efektivně využívající zdroje, která v roce 2050 nebude produkovat žádné emise skleníkových plynů a ve které bude hospodářský růst oddělen od využívání zdrojů,
- ochraňovat, zachovávat a posilovat přírodní kapitál EU a chránit zdraví a blahobyt občanů před environmentálními a klimatickými riziky a dopady.

Program LIFE bude přispívat k dosahování těchto priorit prostřednictvím čtyř podprogramů, a to zejména:

- podporou a začleněním provádění politických cílů EU týkajících se zastavení a zvrácení úbytku stanovišť volně žijících a planě rostoucích druhů napříč všemi odvětvími, jakož i cílů strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030,
- podporou přechodu na oběhové hospodářství a ochranou a zlepšováním kvality přírodních zdrojů EU, což zahrnuje i přispívání k akčnímu plánu pro oběhové hospodářství³ a akčnímu plánu EU pro nulové znečištění⁴,
- podporou provádění cílů politiky v oblasti energetiky a klimatu do roku 2030 a souvisejících cílů EU v oblasti energetiky a klimatu do roku 2030, plánu REPowerEU⁵ pro postupné ukončení závislosti EU na fosilních palivech z Ruska, cílů EU dosáhnout klimatické neutrality do roku 2050 a nové strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu,
- budováním kapacit, stimulací investic, zaváděním příznivých struktur a podporou provádění politik zaměřených na energetickou účinnost a obnovitelné zdroje energie v malém rozsahu.

¹ Úř. věst. L 172, 17.5.2021, s. 53.

² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Zelená dohoda pro Evropu“ (COM(2019) 640 final).

³ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: Nový akční plán pro oběhové hospodářství „Čistší a konkurenceschopnější Evropa“ (COM(2020) 98 final).

⁴ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Cesta ke zdravé planetě pro všechny, Akční plán EU: „Vstřícné nulové znečištění ovzduší, vod a půdy“ (COM(2021) 400 final).

⁵ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Plán REPowerEU“ (COM(2022) 230 final).

Tento víceletý pracovní program (MAWP) na období 2025–2027 zohledňuje zkušenosti získané v předchozím programu LIFE a z provádění v rámci posledního víceletého pracovního programu na období 2021–2024⁶. Současný víceletý pracovní program předpokládá určité úpravy s cílem zlepšit fungování programu LIFE. Tento víceletý pracovní program se vztahuje na období od 1. ledna 2025 do 31. prosince 2027.

Struktura víceletého pracovního programu se řídí obsahem stanoveným v čl. 18 odst. 2 nařízení o programu LIFE a podprogramy se zabývá samostatně pouze v případě potřeby.

Víceletý pracovní program stanoví podrobný rámec pro výkon prováděcích pravomocí Komise a stanoví přehled činností programu LIFE na období tří let, a usnadňuje tak účast potenciálních zúčastněných stran.

Soubor činností programu LIFE bude prováděn přímo útvary Komise nebo Evropskou výkonnou agenturou pro klima, infrastrukturu a životní prostředí (CINEA). Agentura CINEA jedná v rámci pravomocí vymezených Komisí a pod jejím dohledem. Celkovou odpovědnost za program má Komise.

2. STRUKTURA

Podle článku 4 nařízení o programu LIFE je program LIFE strukturován do dvou oblastí – životní prostředí a klima – a čtyř podprogramů:

1. Oblast Životní prostředí zahrnuje:

- podprogram „Příroda a biologická rozmanitost“,
- podprogram „Oběhové hospodářství a kvalita života“.

2. Oblast Opatření v oblasti klimatu zahrnuje:

- podprogram „Zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně“,
- podprogram „Přechod na čistou energii“.

Na dobu trvání tohoto víceletého pracovního programu je přidělen rozpočet ve výši 1 545,7 milionu EUR na oblast životního prostředí a rozpočet ve výši 790 milionů EUR na oblast klimatu⁷.

Každý podprogram je popsán níže včetně souvisejících cílů a oblastí intervence. Konkrétní priority pro jednotlivé podprogramy a průřezové priority zaměřené na řešení problémů v rámci více podprogramů jsou uvedeny v dokumentu, v němž jsou definována prioritní témata a který je zveřejněn na internetových stránkách agentury CINEA.

Při provádění každého podprogramu bude Komise usilovat o zajištění toho, aby každé opatření dostalo ekologickému mottu „neškodit“⁸ a nenarušovalo žádný z cílů ostatních podprogramů

⁶ Prováděcí rozhodnutí Komise o přijetí víceletého pracovního programu na období 2021–2024 pro program LIFE. (C(2021) 4997 final).

⁷ Tyto částky nezahrnují podpůrné výdaje, jejichž orientační částka je 95 milionů EUR na období trvání víceletého pracovního programu.

⁸ Viz: COM(2019) 640 final a 29. bod odůvodnění nařízení (EU) 2021/783 o programu LIFE, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/783/oj>

programu LIFE⁹, a současně se bude snažit rozvíjet synergie s ostatními programy¹⁰ a politikami¹¹ s cílem prosazovat holistický přístup k životnímu prostředí.

2.1 Podprogram „Příroda a biologická rozmanitost“ a související oblasti intervence

V souladu se specifickými cíli programu LIFE stanovenými v čl. 3 odst. 2 nařízení o programu LIFE bude cílem podprogramu „Příroda a biologická rozmanitost“:

- vyvíjet, předvádět, podporovat inovativní techniky, metody a přístupy a stimulovat jejich šíření (včetně řešení inspirovaných přírodou a ekosystémových přístupů) za účelem dosažení cílů stanovených právními předpisy a politikou Unie v oblasti životního prostředí a biologické rozmanitosti či s touto oblastí souvisejících a přispět k vybudování znalostní základny a uplatňování osvědčených postupů, mimo jiné prostřednictvím podpory sítě Natura 2000,
- podporovat vypracování, provádění, sledování a vymáhání příslušných právních předpisů a politik Unie v oblasti či souvisejících s oblastí životního prostředí a biologické rozmanitosti, mimo jiné zlepšením správy na všech úrovních, zejména prostřednictvím posílení kapacit veřejných a soukromých subjektů a zapojení občanské společnosti, přičemž je rovněž třeba věnovat náležitou pozornost případným příspěvkům poskytnutým v rámci občanské vědy¹²,
- podnítit rozsáhlé zavádění úspěšných řešení/přístupů k provádění příslušných právních předpisů a politik Unie v oblasti životního prostředí a biologické rozmanitosti prostřednictvím replikace výsledků, začlenění souvisejících cílů do dalších politik a postupů veřejného a soukromého sektoru, mobilizace investic a zlepšení přístupu k financování.

Program LIFE byl klíčovým nástrojem, který od roku 1992 podporoval provádění směrnic o ptácích¹³ a o přírodních stanovištích¹⁴ a napomáhal a v některých případech byl rozhodující pro zajištění vytvoření sítě Natura 2000.

⁹ Například s přihlédnutím k nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2021/2139, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2021/2139/oj a nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2023/2486, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/2486/oj, kterými se zavádí aktuální seznam environmentálně udržitelných hospodářských činností stanovením technických screeningových kritérií pro každý environmentální cíl stanovený v nařízení (EU) 2020/852, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj>, tj. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088. .

¹⁰ V souladu s nařízením o programu LIFE jsou podporovány například synergie s projekty v rámci programu Horizont Evropa, včetně synergií s misemi programu Horizont Evropa.

¹¹ Projekty LIFE jsou podporovány v tom, aby využívaly programy Copernicus a/nebo Galileo/EGNOS pro družicové pozorování Země, určování polohy, navigaci a/nebo související časové údaje a služby.

¹² Vědecká činnost prováděná osobami z řad široké veřejnosti, často ve spolupráci s vědci a vědeckými institucemi.

¹³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků (kodifikované znění) (Úř. věst. L 20, 26.1.2010, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>).

¹⁴ Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

Kontrola účelnosti směrnic o ochraně přírody¹⁵, Akční plán pro přírodu, lidi a hospodářství¹⁶, jakož i strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030¹⁷ zdůrazňují nezbytnost navýšení finančních prostředků na ochranu přírody a biologické rozmanitosti.

Podprogram zahrnuje dvě prioritní oblasti: 1) „Příroda a biologická rozmanitost v EU“ a 2) „Zvyšování povědomí, zajišťování souladu a přístupu ke spravedlnosti v souvislosti s právními předpisy o přírodě a biologické rozmanitosti“.

V rámci prioritní oblasti „Příroda a biologická rozmanitost v EU“ přispěje podprogram k cílům EU pro ochranu, zachování a obnovu přírodního bohatství Unie v mořských, sladkovodních a pevninských ekosystémech, jak se uvádí v Úmluvě o biologické rozmanitosti¹⁸, Bernské úmluvě¹⁹ a v celosvětovém rámci pro biologickou rozmanitost z Kchun-mingu a Montrealu²⁰. Přispěje zejména k dosažení cílů strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030, směrnic EU o ptácích a přírodních stanovištích, nařízení o invazních nepůvodních druzích²¹ a Iniciativy EU týkající se opylovačů²², jakož i příslušných cílů stanovených rámcovou směrnicí o strategii pro mořské prostředí²³, rámcovou směrnicí o vodě²⁴, směrnicí o územním plánování námořních prostor²⁵, akčním plánem EU pro mořské prostředí²⁶ a evropskou strategií pro nejvzdálenější regiony²⁷. Podprogram „Příroda a biologická rozmanitost“ rovněž přispěje k provádění právního rámce pro obnovu přírody²⁸.

Financovaná opatření se zaměří mimo jiné na provádění směrnic EU o přírodních stanovištích a ptácích a nařízení o invazních nepůvodních druzích, na vytvoření soudržné sítě chráněných oblastí a na provádění právního rámce EU pro obnovu přírody, včetně obnovy poškozených

¹⁵ Pracovní dokument útvarů Komise SWD(2016) 472 final ze dne 16. prosince 2016 „Kontrola účelnosti právních předpisů EU týkajících se ochrany přírody (směrnice o ptácích a směrnice o stanovištích), tj. směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/147/ES ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj> a směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin“, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj> (dále jen „kontrola vhodnosti směrnice o ptácích a směrnice o stanovištích“).

¹⁶ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Akční plán pro přírodu, lidi a hospodářství“, COM(2017) 198 final ze dne 27. dubna 2017.

¹⁷ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Zelená dohoda pro Evropu“ (COM(2019) 640 final).

¹⁸ Schválená rozhodnutí Rady 93/626/EHS ze dne 25. října 1993 o uzavření Úmluvy o biologické rozmanitosti (Úř. věst. L 309, 13.12.1993, s. 1).

¹⁹ Úmluva o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť schválená rozhodnutím Rady 82/72/EHS ze dne 3. prosince 1981 o uzavření Úmluvy o ochraně evropských planě rostoucích rostlin, volně žijících živočichů a přírodních stanovišť (Úř. věst. L 38, 10.2.1982, s. 1).

²⁰ Rozhodnutí přijaté na konferenci smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti, 15/4. Celosvětový rámec pro biologickou rozmanitost z Kchun-mingu a Montrealu.

²¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 ze dne 22. října 2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů (Úř. věst. L 317, 4.11.2014, s. 35).

²² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru Iniciativy EU týkající se opylovačů: Nová dohoda pro opylovače“ (COM(2023) 35 final).

²³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/56/ES ze dne 17. června 2008, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti mořské environmentální politiky (rámcová směrnice o strategii pro mořské prostředí) (Úř. věst. L 164, 25.6.2008, s. 19).

²⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (Úř. věst. L 327, 22.12.2000, s. 1).

²⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/89/EU ze dne 23. července 2014, kterou se stanoví rámec pro územní plánování námořních prostor.

²⁶ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Akční plán EU: ochrana a obnova mořských ekosystémů pro udržitelný a odolný rybolov“ (COM(2023) 102 final).

²⁷ Viz sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Lidé na prvním místě, zajištění udržitelného růstu podporujícího začlenění, využívání potenciálu nejvzdálenějších regionů EU“ (COM(2022) 198 final).

²⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1991 ze dne 24. června 2024 o obnově přírody a o změně nařízení (EU) 2022/869.

ekosystémů a ekosystémů bohatých na uhlík, a zaměření se na konkrétní cíle právního rámce pro obnovu přírody o oblasti druhů a přírodních stanovišť, zvrácení úbytku opylovačů a posílení biologické rozmanitosti a zdraví ekosystémů v zemědělské půdě a lesích a navrácení přírody do městských oblastí, jakož i obnovení dobrého stavu mořských ekosystémů a dobrého ekologického stavu sladkovodních ekosystémů. Projekty týkající se prioritních přírodních stanovišť nebo druhů, přírodních stanovišť nebo druhů ve špatném stavu z hlediska ochrany nebo ohrožených, jakož i nově popsanych druhů, které by měly být považovány za ohrožené, mohou získat maximální míru spolufinancování ve výši 75 %, jak je uvedeno v bodě 4.1.1.1, do čehož jsou výslovně zahrnuty nejvzdálenější regiony EU vzhledem k jejich mimořádně vysoké hodnotě z hlediska biologické rozmanitosti. To platí i pro zámořská území a území a třetí země přidružené k programu LIFE.

V rámci prioritní oblasti „Zvyšování povědomí, zajišťování souladu a přístupu ke spravedlnosti v souvislosti s právními předpisy o přírodě a biologické rozmanitosti“ přispěje podprogram ke zvyšování povědomí o přínosech ochrany přírody, k zajišťování souladu s právními předpisy EU v oblasti přírody a biologické rozmanitosti a k přístupu ke spravedlnosti v oblasti přírody a biologické rozmanitosti.

Na podprogram „Příroda a biologická rozmanitost“ je na období 2025–2027 přidělena orientační částka ve výši 977,2 milionu EUR.

Podprogram „Příroda a biologická rozmanitost“ bude realizován především prostřednictvím standardních akčních projektů a strategických projektů na ochranu přírody.

1. Standardní akční projekty (SAP, viz oddíl 4.1.1 níže), které jsou realizovány tradičním přístupem zdola nahoru a zaměřují se na provádění praktických a účinných opatření pro stanovené cíle a priority.
2. Strategické projekty na ochranu přírody (SNAP, viz oddíl 4.1.2. níže), které podporují úplné provedení vnitrostátních nebo regionálních akčních programů, které stanoví priority financování (PAF) a dalších plánovacích nástrojů EU spojených s politikou v oblasti biologické rozmanitosti.

2.2 Podprogram „Oběhové hospodářství a kvalita života“ a související oblasti intervence

Podprogram „Oběhové hospodářství a kvalita života“ má tyto specifické cíle:

- vyvíjet, předvádět a podporovat inovativní techniky, metody a přístupy za účelem dosažení cílů právních předpisů a politiky Unie v oblasti životního prostředí a přispět k vybudování znalostní základny a případně k uplatňování osvědčených postupů,
- podporovat vypracování, provádění, sledování a prosazování příslušných právních předpisů a politik Unie v oblasti životního prostředí, mimo jiné zlepšením správy na všech úrovních, zejména prostřednictvím posílení kapacit veřejných a soukromých subjektů a zapojení občanské společnosti,
- podnítit rozsáhlé zavádění úspěšných technických a koncepčních řešení k provádění příslušných právních předpisů a politik Unie v oblasti životního prostředí prostřednictvím replikace výsledků, začlenění souvisejících cílů do dalších politik a postupů veřejného a soukromého sektoru, mobilizace investic a zlepšení přístupu k financování.

Tento podprogram zahrnuje tři prioritní oblasti: 1) „Oběhové hospodářství a odpady“, 2) „Nulové znečištění a udržitelné hospodaření s přírodními zdroji“ a 3) „Environmentální veřejná správa“.

Cílem tohoto podprogramu je přispět k přechodu na udržitelné, oběhové, energeticky účinné hospodářství odolné vůči změně klimatu, netoxické prostředí a k ochraně, obnově a zlepšování kvality životního prostředí v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu a nejnovějším politickým vývojem.

Tento podprogram podpoří rozvoj, provádění a prosazování politik a právních předpisů v oblasti oběhového hospodářství, omezování odpadu a nulového znečištění, čímž přispěje k akčnímu plánu pro oběhové hospodářství, akčnímu plánu pro nulové znečištění a strategii EU pro biohospodářství²⁹. Dále bude podporovat opatření na zlepšení environmentální veřejné správy na všech úrovních, zejména posílením kapacit veřejných a soukromých subjektů a zapojením občanské společnosti.

Podprogram přispěje k těmto prioritám Evropské unie zejména prostřednictvím:

- posílení oběhového hospodářství v souladu s novým akčním plánem pro oběhové hospodářství snížením využívání zdrojů a odpadů nebo předcházením jejich vzniku, zvýšením trvanlivosti výrobků, posílením recyklace odpadů a obnovy zdrojů (včetně kritických surovin), posílením udržitelného a oběhového využívání biomasy,
- podpoření rozvoje, komercializace a využívání látek, materiálů a výrobků, které jsou záměrně navrženy tak, aby byly bezpečné a udržitelné,
- podpory získávání zdrojů z odpadu prostřednictvím recyklace a využití recyklovaných materiálů ve vysoce kvalitních výrobcích a identifikace, sledování, třídění, prevence a dekontaminace odpadu obsahujícího nebezpečné látky,
- snížení znečištění ovzduší, vody a půdy v souladu s akčním plánem nulového znečištění;
- dosažení a udržení dobrého stavu vodních útvarů Unie a zajištění bezpečné, čisté a cenově dostupné vody pro všechny, přičemž je třeba předcházet negativním ekologickým, hospodářským a sociálním dopadům sucha a povodní, a pokud to není možné, minimalizovat je, a zajištění ochrany a zachování vodonosných vrstev, moří, oceánů a jejich pobřeží,
- ochrany kvality a odolnosti půdy EU a ekosystémových služeb, které zdravá půda poskytuje, a předcházení degradaci půdy, dezertifikaci a dalším dopadům způsobeným změnou klimatu nebo hospodařením s půdou,
- snížení expozice škodlivým hladinám hluku, zejména v hustě obydlených městských oblastech,
- prevence a omezování výroby, používání a emisí nebezpečných chemických látek a rovněž zabránění a omezení expozice člověka a životního prostředí těmto chemickým látkám,
- snižování průmyslových emisí a zvyšování bezpečnosti prostřednictvím technik prevence a omezování znečištění a kontroly nebezpečí závažných havárií s přítomností nebezpečných látek.

Na podprogram „Oběhové hospodářství a kvalita života“ je na období 2025–2027 přidělena orientační částka ve výši 568,5 milionu EUR.

Tato částka bude použita především na financování standardních akčních projektů a strategických integrovaných projektů (SIP) zaměřujících se na:

²⁹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Udržitelné biohospodářství pro Evropu: posílení vazby mezi hospodářstvím, společností a životním prostředím“ (SWD(2018) 431 final).

- **činnosti podporující cíl oběhového hospodářství a využití zdrojů z odpadů** v souladu s hierarchií nakládání s odpady, která upřednostňuje předcházení vzniku odpadů, přípravu na opětovné použití a recyklaci před ostatními způsoby využití a odstranění,
- **činnosti podporující dosažení nulového znečištění a přispívající k udržitelnému hospodaření s přírodními zdroji**, například prevence znečištění, inovativní řešení pro monitorování a snižování znečištění ovzduší, vody, půdy, snížení expozice hluku, chemickým látkám a průmyslovým emisím a rovněž návrhy, které přispívají k realizaci Nového evropského Bauhausu,
- **projekty v oblasti správy životního prostředí**, jako jsou např.: činnosti na podporu rozhodování veřejné správy a dobrovolných přístupů pro veřejný a soukromý sektor, zajištění dodržování právních předpisů v oblasti životního prostředí a přístupu ke spravedlnosti, změny chování a iniciativy na zvyšování povědomí.

2.3 Podprogram „Zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně“ a související oblasti intervence

Podprogram „Zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně“ má tyto specifické cíle:

- vyvíjet, předvádět a podporovat inovativní techniky, metody a přístupy za účelem dosažení cílů právních předpisů a politiky Unie v oblasti klimatu a přispět k vybudování znalostní základny a uplatňování osvědčených postupů,
- podporovat vypracování, provádění, sledování a vymáhání příslušných právních předpisů a politik Unie v oblasti klimatu, mimo jiné zlepšením správy na všech úrovních, zejména prostřednictvím posílení kapacit veřejných a soukromých subjektů a zapojení občanské společnosti,
- podnítit rozsáhlé zavádění úspěšných technických a koncepčních řešení k provádění příslušných právních předpisů a politik Unie v oblasti klimatu prostřednictvím replikace výsledků, začlenění souvisejících cílů do dalších politik a postupů veřejného a soukromého sektoru, mobilizace investic a zlepšení přístupu k financování.

Podprogram „Zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně“ podpoří provádění Zelené dohody pro Evropu tím, že přispěje k cílům a záměrům stanoveným v evropském právním rámci pro klima³⁰: cíl, aby se evropské hospodářství a společnost staly do roku 2050 klimaticky neutrálními; střednědobý cíl Unie v oblasti klimatu snížit do roku 2030 čisté emise skleníkových plynů nejméně o 55 % ve srovnání s rokem 1990; cíl Unie v oblasti klimatu pro rok 2040, který by Komise měla navrhnout do šesti měsíců od prvního globálního hodnocení provedeného v rámci Pařížské dohody³¹; a povinnost příslušných orgánů Unie a členských států zajistit trvalý pokrok při zvyšování adaptační kapacity, posilování odolnosti a snižování zranitelnosti vůči změně klimatu v souladu s novou strategií EU pro přizpůsobení se změně klimatu³².

³⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 („evropský právní rámec pro klima“), Úř. věst. L 243, 9.7.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>

³¹ Dne 6. února 2024 Komise doporučila snížit čisté emise skleníkových plynů v EU do roku 2040 o 90 % ve srovnání s rokem 1990 ve sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Zajištění naší budoucnosti – Klimatický cíl pro Evropu na rok 2040 a cesta ke klimatické neutralitě do roku 2050 vybudováním udržitelné, spravedlivé a prosperující společnosti“, COM(2024) 63 final.

³² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Vytvoření Unie odolné vůči změně klimatu – nová strategie EU pro přizpůsobení se změně klimatu“, COM(2021) 82 final.

Na podprogram „Zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně“ na období 2025–2027 je přidělen orientační rozpočet ve výši 376,7 milionu EUR. Největší část bude vynaložena na granty, zejména na standardní akční projekty a strategické integrované projekty.

Podprogram má tři části prioritní oblasti:

1. „Zmírňování změny klimatu“, jejíž oblasti intervence zahrnují činnosti zaměřené na:

- snižování emisí skleníkových plynů, včetně fluorovaných skleníkových plynů a látek poškozujících ozonovou vrstvu, v souladu s cílem EU týkajícím se klimatické neutrality,
- zvyšování výroby a využívání energie z obnovitelných zdrojů a zlepšování energetické účinnosti prostřednictvím vývoje, předvádění a podpory nízkouhlíkových nebo energeticky účinných výrobků a služeb, mimo jiné řešením politického a tržního rámce,
- podporu udržitelných postupů hospodaření s půdou a pobřežím, které snižují emise skleníkových plynů nebo zajišťují pohlcení CO₂ z atmosféry,
- rozvoj a podporu řešení k pohlcování/sekvestraci CO₂ z atmosféry, biogenních zdrojů a stávajících bodových zdrojů. Zachycování a pohlcování uhlíku může být inspirováno přírodou v kombinaci s projekty obnovy nebo může spočívat v ukládání ve specifických dlouhodobých médiích nebo používání produktů zachyceného CO₂,
- podporu přechodu na mobilitu s nulovými emisemi v silniční dopravě a dekarbonizace ostatních druhů dopravy, podporu intermodality a přechodu na jiné druhy dopravy.

2. „Přizpůsobování se změně klimatu“, jejíž oblasti intervence zahrnují činnosti zaměřené na:

- podporu provádění politik souvisejících s přizpůsobením se změně klimatu a zlepšení strategií a plánů pro přizpůsobení se na všech úrovních a ve všech odvětvích v souladu s novou strategií EU pro přizpůsobení se změně klimatu,
- zlepšení a zavádění nejmodernějších nástrojů a řešení pro modelování přizpůsobení, posuzování rizik, řízení a podporu rozhodování, jakož i pro monitorování, vykazování a hodnocení přizpůsobení přizpůsobování se změně klimatu, a zlepšení a provádění nástrojů pro hodnocení projektů *ex ante* s cílem lépe identifikovat vedlejší přínosy a pozitivní dopady projektů přizpůsobování se změně klimatu a prevence z hlediska hospodářství,
- podporu zavádění životaschopných řešení inspirovaných přírodou v rámci řízení ve venkovských, městských a pobřežních oblastech, mimo jiné prostřednictvím hodnocení, pokynů, vytváření kapacit a vhodných finančních přístupů a produktů,
- zavádění přístupů a řešení k zajištění stabilní a bezpečné dodávky vysoce kvalitní pitné vody, prevence sucha, snížení spotřeby vody, ochrany a obnovy mokřadů a předcházení záplavám,
- zavádění řešení k vybudování odolnosti vůči změně klimatu a posílení odolnosti infrastruktury a budov, mimo jiné využitím modrozelené infrastruktury a prostřednictvím spolupráce s organizacemi pro normalizaci,
- provádění řešení pro přizpůsobení se změně klimatu v oblasti zemědělství, lesnictví a akvakultury,

- předcházení dopadům změny klimatu na zdraví a přípravu na ně, podporu zdravotnických služeb odolných vůči klimatu a výrazné snížení nemocnosti a úmrtnosti související s klimatem, zejména v nejzranitelnějších komunitách,
- podporu přípravy na komplexní rizika a kaskádová rizika, zejména na místní úrovni a v nejvzdálenějších regionech,
- podporu finančních nástrojů a inovativních řešení zaměřených na rizika vyvolaná změnou klimatu a spolupráci veřejného a soukromého sektoru za účelem snížení podílu nepojištěných hospodářských ztrát souvisejících se změnou klimatu, mimo jiné zlepšením shromažďování údajů o hospodářských ztrátách souvisejících se změnou klimatu a přístupu k nim.

3. „Veřejná správa a informace v oblasti změny klimatu“, jejíž oblasti intervence zahrnují činnosti zaměřené na:

- stimulování změn chování a postupů a rovněž zlepšení znalostí a informovanosti občanů, zejména podporou provádění evropského klimatického paktu³³,
- posílení zelených dovedností a budování kapacit pro provádění politik v oblasti zmírňování změny klimatu a přizpůsobení se této změně,
- podporu rozvoje, aktualizace a provádění národních, regionálních a místních strategií a plánů v oblasti klimatu a energetiky,
- zlepšení monitorování, započítávání a vykazování skleníkových plynů,
- přispívání k rozvoji, monitorování, hodnocení a následnému hodnocení politiky v oblasti klimatu,
- předvádění a podporu opatření udržitelného financování.

Podprogram „Zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně“ může zahrnovat činnosti související s energetickou účinností a obnovitelnými zdroji energie, pokud se na ně nevztahují výzvy k podávání návrhů v rámci podprogramu „Přechod na čistou energii“ v tomtéž roce.

2.4 Podprogram „Přechod na čistou energii“ a související oblasti intervence

Podprogram „Přechod na čistou energii“ má tyto specifické cíle:

- vyvíjet, předvádět a podporovat inovativní techniky, metody a přístupy v oblasti regulace, správy a se zaměřením na trh za účelem dosažení cílů právních předpisů a politiky Unie v oblasti spravedlivého a udržitelného přechodu na čistou energii rozšiřováním řešení založených na obnovitelné energii a zvyšováním energetické účinnosti a přispět k vybudování znalostní základny a uplatňování osvědčených postupů,
- podporovat rozvoj, provádění, monitorování a prosazování příslušných právních předpisů a politiky Unie v oblasti spravedlivého a udržitelného přechodu na čistou energii rozšiřováním řešení založených na obnovitelných zdrojích energie a zvyšováním energetické účinnosti, mimo jiné zlepšením správy na všech úrovních, posílením kapacit veřejných a soukromých subjektů, poskytováním pomoci a zapojením občanů a občanské společnosti a strukturováním trhu tak, aby umožňoval a podporoval zavádění technologií souvisejících s transformací energetiky,

³³ Tamtéž. COM(2019) 640 final.

- urychlit rozsáhlé zavádění úspěšných technických a politických řešení, která podporují celoevropská opatření začleňující tržní a regulační přístupy, které jsou schopny upřednostňovat provádění příslušných právních předpisů Unie a cílů týkajících se spravedlivého a udržitelného přechodu na čistou energii rozšiřováním řešení založených na obnovitelné energii a zvyšováním energetické účinnosti prostřednictvím replikace výsledků a úspěšných osvědčených postupů, mobilizací investic, rozšiřováním využívání finančních nástrojů a zlepšováním přístupu k financování a podporou meziodvětvové spolupráce podniků, partnerství veřejného a soukromého sektoru a činností přeshraničních účastníků trhu EU.

Cílem podprogramu „Přechod na čistou energii“ bude usnadnit transformaci na energeticky účinné hospodářství založené na energii z obnovitelných zdrojů, které je neutrální z hlediska změny klimatu a odolné vůči změně klimatu, zejména prostřednictvím financování koordinačních a podpůrných akcí v celé Evropě. Cílem těchto akcí je budování kapacit, šíření informací a znalostí a zvyšování povědomí na podporu přechodu na obnovitelnou energii a zvyšování energetické účinnosti. Podporují odstraňování překážek na trhu, které brání socioekonomickému přechodu na udržitelnou energii, a zpravidla zapojují řadu malých a středně velkých zúčastněných stran, mimo jiné místní a regionální orgány veřejné správy, neziskové organizace, společnosti poskytující energetické služby a veřejné služby, organizátory projektů, výrobce technologií pro nulové čisté emise, finanční instituce, profesní organizace, sdružení spotřebitelů a občanské iniciativy.

Podprogram přispívá k provádění opatření souvisejících s energií v rámci Zelené dohody pro Evropu a právních předpisů v oblasti energetiky v rámci iniciativy Fit for 55, jako je přepracované znění směrnice o energetické účinnosti³⁴, revize směrnice o obnovitelných zdrojích energie³⁵, přepracované znění směrnice o energetické náročnosti budov³⁶ a související právní předpisy a nařízení o ekodesignu a označování energetickými štítky³⁷. V rámci provádění klíčového legislativního rámce Fit-for-55 přispívá tento podprogram ke správě energetické unie, provádění vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu a k dosažení cílů v oblasti klimatu a energetiky pro roky 2030 a 2050. Podprogram rovněž přispívá k provádění plánu REPowerEU na postupné ukončení závislosti EU na fosilních palivech z Ruska, zejména pokud jde o opatření zaměřená na urychlení zavádění technologií obnovitelných zdrojů energie a na zvýšení úspor energie a energetické účinnosti ve všech koncových spotřebičích/odvětvích. V rámci plánu REPowerEU se podpora podprogramu „Přechod na čistou energii“ zaměřuje na dekarbonizaci vytápění a chlazení, stimulaci lepšího plánování vytápění a chlazení, postupné ukončování používání fosilních paliv pro účely vytápění, zavádění tepelných čerpadel a podporu účinného zásobování teplem, včetně dálkového vytápění a využití odpadního tepla.

Podprogram „Přechod na čistou energii“ přispěje k plnění cílů spravedlivé transformace³⁸ tím, že podpoří území a skupiny občanů, na něž měl přechod z fosilních paliv na čistou energii negativní dopad, vybuduje kapacity pro příslušné subjekty a zvýší investice do čisté energie,

³⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791 ze dne 13. září 2023 o energetické účinnosti a o změně nařízení (EU) 2023/955 (přepracované znění), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj>

³⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů, ve znění směrnice (EU) 2023/2413, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>

³⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1275 ze dne 24. dubna 2024 o energetické náročnosti budov (přepracované znění), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>

³⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1781 ze dne 13. června 2024 o stanovení rámce pro určení požadavků na ekodesign výrobků spojených se spotřebou energie, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1781/oj> a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1369 ze dne 4. července 2017, kterým se stanoví rámec pro označování energetickými štítky, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1369/oj> a zrušuje směrnice (EU) 2010/30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/30/oj>

³⁸ Sdělení „Silná sociální Evropa pro spravedlivou transformaci“, COM(2020) 14 final.

zejména do energetické účinnosti a místně dostupných, udržitelných, obnovitelných zdrojů energie. Cílem podprogramu je zapojit a podpořit občany do přechodu na čistou energii a v tomto ohledu podporovat zavádění energetických společenství a integrovaných služeb renovace budov. Podporuje rovněž sociálně spravedlivou a inkluzivní transformaci a opatření na zmírnění energetické chudoby a zranitelnosti. Podprogram rovněž přispívá k provádění udržitelného finančního rámce pro investice do energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie tím, že podporuje úzkou spolupráci s finančními institucemi v oblasti energetické transformace a rozvoj inovativních a soukromých způsobů financování energetické transformace. V neposlední řadě je cílem podprogramu přispět ke zlepšení integrace energetického systému podporou zavádění inteligentních služeb a digitálních řešení, elektrifikace, přístupů na úrovni okresu a účinného využívání energie v souladu s akčním plánem EU pro digitalizaci energetického systému³⁹, a podpořit evropský ekosystém výroby technologií pro nulové čisté emise v souladu s aktem o průmyslu pro nulové čisté emise⁴⁰.

Na podprogram „Přechod na čistou energii“ je na období 2025–2027 přidělena orientační částka ve výši 413,3 milionu EUR.

Hlavní část rozpočtu podprogramu „Přechod na čistou energii“ bude použita na financování grantů na koordinační a podpůrné akce na tříleté období.

Podprogram „Přechod na čistou energii“ dále stanoví možnost financovat ostatní akce jiné než koordinační a podpůrné akce, zejména formou grantů určeným příjemcům na podporu provádění klíčového legislativního rámce EU pro spravedlivý přechod na čistou energii. V závislosti na výsledcích první výzvy k podávání návrhů na standardní akční projekty (SAP) v rámci podprogramu „Přechod na čistou energii“, která byla vyhlášena v roce 2024, je pro budoucí výzvy na standardní akční projekty v rámci podprogramu „Přechod na čistou energii“ vyhrazen předběžný orientační příděl ve výši 10 milionů EUR. Před vyhlášením případných výzev k podávání návrhů na standardní akční projekty v rámci podprogramu „Přechod na čistou energii“ v období 2025–2027 Komise poskytne programovému výboru k připomínkám návrh textu výzvy a vybrané priority.

Z podprogramu „Přechod na čistou energii“ budou financovány činnosti odpovídající konkrétním tématům vymezeným ve výzvách k podávání návrhů, které vycházejí ze seznamu prioritních témat pro období 2025–2027. Před vyhlášením ročních výzev v rámci podprogramu „Přechod na čistou energii“ v období 2025–2027 Komise poskytne programovému výboru k připomínkám návrhy textů výzev a konkrétní témata.

Jiné činnosti související s energetickou účinností a obnovitelnou energií, které neodpovídají zvláštním požadavkům výzev k podávání návrhů stanoveným v tomto podprogramu, mohou být předloženy v rámci výzev k podávání návrhů v rámci podprogramu „Zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně“ programu LIFE.

Činnosti týkající se technologického rozvoje nebudou do koordinačních a podpůrných akcí zahrnuty⁴¹.

Hlavní výzvy k podávání návrhů na koordinační a podpůrné akce v rámci podprogramu „Přechod na čistou energii“ se budou týkat těchto prioritních oblastí intervence:

1. Vytvoření vnitrostátního, regionálního a místního politického rámce na podporu přechodu na čistou energii:

³⁹ Sdělení „Digitalizace energetického systému – akční plán EU“, COM(2022) 552 final.

⁴⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady 2024/1735, kterým se zřizuje rámec opatření pro posílení evropského ekosystému výroby technologií pro nulové čisté emise, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj> a mění nařízení (EU) 2018/1724, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1724/oj>.

⁴¹ Technologický rozvoj, výzkum a inovace pro přechod na čistou energii budou financovány z programu Horizont Evropa.

Zvyšovat soudržnost správy pro transformaci energetiky na různých úrovních posílením dialogu mezi řadou zúčastněných stran a dialogu napříč politikami a koordinovaným postupem při budování kapacit orgánů veřejné správy a soukromých subjektů, aby mohly plnit úkoly v rámci vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu a/nebo dalších příslušných plánů a strategií. Podporovat rozvoj a účinné provádění politik v oblasti čisté energie v EU a třetích zemích přidružených k programu LIFE, včetně členů Evropského sdružení volného obchodu (ESVO) a partnerů Energetického společenství. Podporovat akce, které uvádějí do praxe zmocňovací ustanovení zahrnutá v evropských právních předpisech o čisté energii.

2. Urychlení zavádění technologie, digitalizace, nových služeb a obchodních modelů a posílení souvisejících odborných schopností na trhu za účelem přechodu na čistou energii:

Podporovat dekarbonizaci budov, odvětví průmyslu a služeb posílením tržního uplatnění inovativních řešení, včetně digitalizace a oběhového designu, v souladu s rozvojem nových služeb v přidanou hodnotou a inovativních obchodních modelů. Urychlení přechodu na čistou energii umožněním technologií a inovativních řešení pro nulové čisté emise je třeba doprovázet opatřeními zaměřenými na odstraňování překážek na trhu, včetně podpory rozvoje a využívání nových dovedností a rámců (označení, certifikáty, technologické a netechnologické normy⁴², například pro interoperabilitu atd.).

3. Přilákání soukromých financí pro udržitelnou energii:

Ke zvýšení investic do udržitelné energie je třeba zajistit různé kapitálové toky, a to zaměřením na nabídku a poptávku po financích a prostřednictvím účinného využívání veřejných prostředků s cílem urychlit nástup soukromého kapitálu, je-li to možné. Činnosti na straně nabídky zahrnují: shromažďování údajů, metodiku a řízení rizik založené na důkaze; harmonizaci vymezení a měření udržitelných investic; rozvoj inovativních finančních mechanismů, produktů, služeb a postupů; standardizaci a sdružování projektů a investic; zjednodušení postupu pro investory; budování kapacit a dialog. Tyto činnosti by měly přispět k vytváření politik a právních předpisů EU v oblasti udržitelných financí⁴³. Činnosti na straně poptávky by mohly zahrnovat: rozvoj platforem pro sdružování malých projektů v oblasti udržitelné energie a opatření ke zlepšení znalostí o financování energie.

4. Podpora rozvoje místních a regionálních investičních projektů:

Vybudovat kapacitu místních orgánů veřejné správy a soukromých investorů, zejména komunitních kolektivních investorů. Usnadnit spolupráci s finančním sektorem s cílem zajistit investice do udržitelné energie, mimo jiné do uzpůsobených iniciativ, které přispívají k dosažení spravedlivé společnosti a spravedlivé energetické transformace v regionech EU, které jsou nejvíce závislé na fosilních palivech nebo uhlíkově náročných procesech. Podporovat zadávání veřejných zakázek na práce, dodávky a služby účinně využívající energii a zdroje. Podporovat individuálně přizpůsobené přístupy pro místní subjekty s cílem vypracovat koncepce investic, realizovat organizační inovace a sdružovat projekty. Zlepšit tržní podmínky a vypracovat nabídky nových integrovaných služeb zaměřených na udržitelnou energii v budovách, průmyslu, podnicích a soukromém sektoru.

5. Zapojení a posílení postavení občanů v rámci přechodu na čistou energii:

Podporovat občany v aktivním zapojení do přechodu na čistou energii, včetně cílené podpory kolektivních akcí, komunitně vedených a občany realizovaných iniciativ a rozvoje nových energetických služeb a sociálních inovací. Posílit spolupráci mezi jednotlivými

⁴² Například ontologie SAREF <https://saref.etsi.org/>.

⁴³ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance_en

orgány veřejné správy, iniciativami vedenými občany a dalšími příslušnými zúčastněnými stranami. Podpořit akce, které přispívají ke zmírnění energetické chudoby a zranitelnosti. Podpořit energetickou gramotnost a prospěšné chování občanů ve vztahu k udržitelné energii, zejména pokud jde o mladou generaci.

3. PŘIDĚLOVÁNÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ

Víceleté přiděly finančních prostředků⁴⁴ v rámci každého podprogramu podle jednotlivých forem financování (v milionech EUR) na období 2025–2027⁴⁵ jsou uvedeny v následující tabulce.

Více informací o přidělování finančních prostředků podle jednotlivých typů grantů, včetně maximální částky pro strategické projekty na ochranu přírody a standardní akční projekty, je uvedeno níže v oddílu 4.1.2.

V milionech EUR	Částky přidělené na projekty podle čl. 9 odst. 3 nařízení o programu LIFE			Jiné činnosti	
Částky na podprogramy V milionech EUR	1) Projekty financované prostřednictvím grantů	2) Investiční podpora, včetně operací kombinování zdrojů	3) Projekty financované prostřednictvím jiných forem financování	4) Činnosti financované prostřednictvím veřejných zakázek, které nejsou zahrnuté v bodě 3)	Celkem (1) + (2) + (3) + (4)
Příroda a biologická rozmanitost	835,0	10,0	46,7	85,5	977,2
Oběhové hospodářství a kvalita života	449,9	6,0	46,1	66,5	568,5
Zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně	291,0	0,0	39,0	46,7	376,7
Přechod na čistou energii	303,1	0,0	72,9	37,4	413,3
CELKEM	1 879,0	16,0	204,6	236,1	2 335,7

Poznámka: Tyto částky nezahrnují podpůrné výdaje, jejichž orientační částka činí 90 milionů EUR.

Přidělení finančních prostředků na základě jednotlivých typů financování je orientační. Změny lze provádět v rámci těchto mezí:

⁴⁴ Přidělení finančních prostředků v tomto víceletém pracovním programu vychází z částek víceletého finančního rámce na období 2025–2027. Obsahuje údaje z návrhu rozpočtu na rok 2025 a zahrnuje příjmy účelově vázané na program LIFE. Podléhají závěrům ročního rozpočtového procesu.

⁴⁵ V případě podprogramu „Přechod na čistou energii“ budou granty v rámci ostatních akcí zahrnovat koordinační a podpůrné akce a granty identifikovaným příjemcům podle čl. 195 písm. f) finančního nařízení.

- v souladu s čl. 5 odst. 4 nařízení o programu LIFE musí být alespoň 60 % rozpočtových zdrojů přidělených na projekty podporované formou grantů na akce v oblasti Životní prostředí věnováno na granty pro projekty podporující podprogram „Příroda a biologická rozmanitost“,
- v souladu s čl. 9 odst. 3 nařízení o programu LIFE bude alespoň 85 % rozpočtových zdrojů programu LIFE přiděleno na granty, na finanční nástroje ve formě operací kombinování zdrojů a na projekty financované prostřednictvím jiných forem financování v rozsahu určeném v oddílu 5.5;

finanční prostředky přidělené na projekty podle čl. 9 odst. 3 nařízení o programu LIFE činí 2 099,6 milionu EUR, což představuje 90 % rozpočtu programu LIFE,

- podle čl. 18 odst. 4 nařízení o programu LIFE Komise zajistí, aby nevyužité finanční prostředky z určité výzvy k podávání návrhů byly přerozděleny mezi různé druhy akcí uvedených v čl. 11 odst. 2 v rámci stejné oblasti nařízení o programu LIFE.

Výše uvedené finanční prostředky mohou být spravovány formou přímého či nepřímého řízení v mezích finančního nařízení a nařízení o programu LIFE.

4. GRANTY

Celková orientační částka přidělená na granty na období 2025–2027 činí 1 879 milionů EUR, z nichž 97 % je orientačně přiděleno na granty na akce a 3 % na granty na provozní náklady.

Údaje podle jednotlivých druhů akcí jsou uvedeny níže. V souladu s čl. 18 odst. 4 nařízení o programu LIFE by nevyužité finanční prostředky z určité výzvy k podávání návrhů mohly být přerozděleny mezi různé druhy akcí v rámci stejné oblasti.

V souladu s článkem 12 nařízení o programu LIFE by akce financované programem LIFE měly být ve výjimečných případech otevřené účasti právních subjektů všech třetích zemí, které nejsou přidruženy k programu LIFE, za předpokladu, že:

- jejich účast je nezbytná pro dosažení cílů dané akce, aby se zajistila účinnost intervencí uskutečněných v Unii a/nebo v zámořských zemích a územích s Unii spojených a rovněž ve třetích zemích, které jsou přidruženy k programu LIFE, a že
- nesou zpravidla náklady své účasti na dané akci.

Druh akce	Přidělené finanční prostředky v milionech EUR					Míra spolufinancování	Maximální období působlosti
	Podprogram „Příroda a biologická rozmanitost“	Podprogram „Oběhové hospodářství a kvalita života“	Podprogram „Zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně“	Podprogram „Přechod na čistou energii“	Celkem		
Standardní akční projekty	516,9	250,0	189,0	10,0	965,9	Maximálně 60 %	10 let
						Maximálně 75 % za specifických podmínek	
Strategické projekty na	227,0				227,0	Maximálně 60 %	14 let

ochranu přírody							
Strategické integrované projekty		174,0	90,0		264,0	Maximálně 60 %	14 let
Projekty technické pomoci	12,0	9,9	0,6		22,5	Maximálně 60 %	5 let
						Maximálně 75 % za specifických podmínek	
Ostatní akce:						Maximálně 95 %	10 let
- Koordinační a podpůrné akce				268,3	268,3		
- Ostatní projekty	46,1	10,0	2,4	16,5	75,0		
Granty na provozní náklady	33,0	6,0	9,0	8,3	56,3	Maximálně 70 %	3 roky
Celkem	835,0	449,9	291,0	303,1	1 879,0		

Podle ustanovení nařízení o programu LIFE a finančního nařízení by některé činnosti uvedené níže mohly být ve vhodných případech realizovány formou nepřímého řízení při zohlednění specifických podmínek jejich provádění.

4.1 Granty na akce

V souladu s čl. 11 odst. 2 nařízení o programu LIFE mohou být v rámci programu LIFE poskytnuty různé typy grantů na akce:

1. standardní akční projekty;
2. strategické projekty: strategické projekty na ochranu přírody a strategické integrované projekty;
3. projekty technické pomoci, včetně projektů technické pomoci pro přípravu strategických projektů na ochranu přírody nebo strategických integrovaných projektů; projekty technické pomoci v oblasti replikace; projekty technické pomoci v oblasti budování kapacit;
4. ostatní akce, jež jsou nezbytné pro dosažení obecného cíle stanoveného v čl. 3 odst. 1 nařízení o programu LIFE, včetně koordinačních a podpůrných akcí zaměřených na budování kapacit, šíření informací a znalostí a zvyšování povědomí na podporu přechodu na obnovitelnou energii a zvýšení energetické účinnosti, a „dalších projektů“ (včetně projektů, které řeší *ad hoc* legislativní a politické priority (PLP)).

4.1.1 Standardní akční projekty (SAP)

Tyto projekty představují tradiční projekty programu LIFE, jejichž cílem je:

- vyvíjet, předvádět a podporovat inovativní techniky, metody a přístupy,

- přispět k vybudování znalostní základny a uplatňování osvědčených postupů,
- podporovat vypracování, provádění, sledování a vymáhání příslušných právních předpisů a politik Unie v oblasti životního prostředí, mimo jiné zlepšením správy na všech úrovních, zejména prostřednictvím posílení kapacit veřejných a soukromých subjektů a zapojení občanské společnosti,
- podnítit rozsáhlé zavádění úspěšných technických a koncepčních řešení k provádění příslušných právních předpisů a politik Unie prostřednictvím replikace výsledků, začlenění souvisejících cílů do dalších politik a postupů veřejného a soukromého sektoru, mobilizace investic a zlepšení přístupu k financování⁴⁶.

Orientační částka přidělená na standardní akční projekty na období 2025–2027 činí 965,9 milionu EUR, z čehož 10 milionů EUR bude předběžně přiděleno na projekty v rámci iniciativy Nový evropský Bauhaus. V souladu s čl. 18 odst. 4 nařízení o programu LIFE by nevyužité finanční prostředky z určité výzvy k podávání návrhů mohly být přerozděleny mezi různé druhy akcí v rámci stejné oblasti.

4.1.1.1 Míra spolufinancování

Míra spolufinancování u standardních akčních projektů zpravidla nesmí překročit 60 % celkových způsobilých nákladů projektu s výjimkou projektů v rámci podprogramu „Příroda a biologická rozmanitost“, které se týkají:

- jakýchkoli prioritních přírodních stanovišť nebo druhů v rámci provádění směrnice 92/43/EHS (směrnice EU o stanovištích), jak jsou uvedeny v příslušných přílohách této směrnice,
- jakýchkoli druhů ptáků považovaných Výborem pro přizpůsobení vědeckému a technickému pokroku zřízeným článkem 16 směrnice 2009/147/ES (směrnice EU o ochraně ptáků) za „prioritu z hlediska financování“,
- jakýchkoli druhů přírodních stanovišť nebo druhů uvedených v přílohách směrnice o stanovištích, jejichž stav byl v nejnovějších dostupných hodnoceních biogeografických oblastí provedených na unijní a vnitrostátní úrovni označen za nepříznivý až špatný a snižující se,
- jakýchkoli druhů přírodních stanovišť nebo druhů (jiných než ptáků), jejichž stav ohrožení na úrovni EU byl na základě hodnocení v nejaktuálnější zveřejněné verzi evropských Červených seznamů ohrožených druhů nebo přírodních stanovišť⁴⁷ definován jako „ohrožený“ nebo horší, a to i na územích, která v těchto seznamech nejsou zahrnuta,
- jakýchkoli jiných druhů přírodních stanovišť nebo druhů na územích, která nejsou zahrnuta v evropských červených seznamech druhů nebo přírodních stanovišť, jejichž stav ohrožení byl na základě hodnocení v nejaktuálnější zveřejněné verzi celosvětových Červených seznamů ohrožených druhů nebo přírodních stanovišť Mezinárodního svazu ochrany přírody (IUCN) označen za „ohrožený“ nebo horší,
- ve výjimečných případech a za podmínky existence odborně hodnocených vědeckých důkazů jakékoli nově popsane druhy, které by měly být považovány za ohrožené, ale dosud nebyly předmětem hodnocení Červeného seznamu IUCN na úrovni EU nebo na celosvětové úrovni.

⁴⁶ Ustanovení čl. 2 odst. 4 a čl. 3 odst. 2 nařízení o programu LIFE.

⁴⁷ https://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist/index_en.htm a https://ec.europa.eu/environment/nature/knowledge/redlist_en.htm.

V případě těchto projektů v oblasti ochrany přírody a biologické rozmanitosti by míra spolufinancování mohla dosáhnout 75 % způsobilých nákladů, za předpokladu, že jsou dané projekty zaměřeny výhradně na přírodní stanoviště a/nebo druhy popsané výše. Žadatelé budou muset ve svém návrhu obhájit, že všechny akce jsou cíleně koncipované tak, aby prospěly přírodním stanovištím nebo druhům, které jsou způsobilé pro 75 % spolufinancování.

4.1.1.2 Období způsobilosti

Maximální období způsobilosti pro standardní akční projekty je 10 let. Toto období je odůvodněné s přihlédnutím ke složitosti některých projektů a skutečnosti, že v případě nepředvídaných událostí (např. extrémní povětrnostní podmínky) může být požadováno prodloužení.

4.1.2 Strategické projekty (SP)

Strategické projekty zahrnují:

- (1) strategické projekty na ochranu přírody;
- (2) strategické integrované projekty.

4.1.2.1 Strategické projekty na ochranu přírody (SNAP)

Podle čl. 2 odst. 1 nařízení o programu LIFE strategické projekty na ochranu přírody podporují dosažení cílů Unie v oblasti ochrany přírody a biologické rozmanitosti prováděním soudržných akčních programů v členských státech a třetích zemích, které jsou přidružené k programu LIFE, s cílem začlenit tyto cíle a priority do dalších politik a finančních nástrojů, mimo jiné prostřednictvím koordinovaného provádění akčních programů, které stanoví priority financování, zřízených podle směrnice 92/43/EHS.

Strategické projekty na ochranu přírody se pokud možno integrovaným způsobem zaměří na provádění následujících plánů a strategií:

- akčních programů, které stanoví priority financování, podle článku 8 směrnice Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (směrnice o stanovištích) a
- národních plánů na obnovu přírody podle článku 14 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1991 o obnově přírody a
- dalších plánů nebo strategií přijatých na mezinárodní, vnitrostátní, regionální nebo multiregionální úrovni orgány pověřenými ochranou přírody a biologické rozmanitosti, které jsou neoddělitelně spojeny s prováděním politiky nebo právních předpisů EU v oblasti ochrany přírody a/nebo biologické rozmanitosti a zahrnují konkrétní a měřitelná opatření nebo cíle s jasným harmonogramem a rozpočtem.

Pokud jde o další plány v rámci právních předpisů a politik EU v oblasti přírody a biologické rozmanitosti (např. nezákonný obchod s volně žijícími a planě rostoucími druhy, opylovači, invazní nepůvodní druhy), strategické projekty na ochranu přírody by mohly zahrnovat mimo jiné opatření k provádění těchto plánů.

Kromě toho, že se zaměřují na provádění cíleného plánu nebo strategie, mají strategické projekty na ochranu přírody širší oblast působnosti v souladu se strategií EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030, včetně zaměření na začlenění stanovených cílů.

V závislosti na potřebách daných členských států (nebo regionů) nebo třetích zemí, které jsou přidružené k programu LIFE, uvedených v jejich akčních programech, které stanoví priority

financování, nebo v jiných plánech na ochranu přírody a biologické rozmanitosti (které musí být přijaty do doby předložení úplného návrhu strategického projektu na ochranu přírody) zahrnuje soubor opatření, jež mají být uvedena ve strategickém projektu na ochranu přírody, následující:

- akce zaměřené na institucionální podporu a budování kapacit,
- mobilizaci a koordinaci dodatečného financování doplňkových akcí, zejména prostřednictvím jiných nástrojů a programů financování EU,
- opatření na začlenění cílů cíleného plánu do politiky a finančních nástrojů v jiných oblastech politik.

Kromě toho mohou strategické projekty na ochranu přírody rovněž zahrnovat konkrétní ochranná opatření, zejména v případě, že tato opatření nelze podpořit z jiných programů financování EU.

Orgány příslušné pro ochranu přírody a biologické rozmanitosti, které jsou odpovědné za provádění akčních programů, které stanoví priority financování, se zúčastní návrhů na strategické projekty na ochranu přírody, buď jako žadatelé, nebo – v náležitě odůvodněných případech – jako partneři projektu.

Strategické projekty na ochranu přírody by měly být v období 2021–2027 orientačně rozděleny takto:

Odkaz: údaje Eurostatu	Země	Koeficient
Menší členské státy nebo třetí země přidružené k programu LIFE (méně než 30 000 km ²)	Kypr, Lucembursko, Malta, Slovinsko, Severní Makedonie	1
Středně velké členské státy nebo třetí země přidružené k programu LIFE (mezi 30 000 a 100 000 km ²)	Rakousko, Belgie, Chorvatsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Maďarsko, Irsko, Litva, Lotyšsko, Nizozemsko, Portugalsko, Slovensko, Moldavsko, Island	2
Větší členské státy nebo třetí země přidružené k programu LIFE (více než 100 000 km ²):	Bulharsko, Německo, Řecko, Španělsko, Finsko, Francie, Itálie, Polsko, Rumunsko, Švédsko, Ukrajina	3

Koeficient přidělený každé skupině zemí označuje orientační výši podpory, která bude poskytnuta jednotlivým zemím prostřednictvím strategických projektů na ochranu přírody v období 2021–2027.

Koeficient ve výše uvedené tabulce poskytuje údaj o podílu spolufinancování EU, které je dostupné pro strategické projekty na ochranu přírody v období 2021–2027, přičemž koeficient 1 orientačně odpovídá spolufinancování EU ve výši 10 milionů EUR, koeficient 2 spolufinancování EU ve výši 20 milionů EUR a koeficient 3 spolufinancování EU ve výši 30 milionů EUR. Ačkoli se všem členským státům a třetím zemím přidruženým k programu LIFE doporučuje, aby předložily jediný obsáhlý návrh strategického plánu na ochranu přírody, jehož finanční objem by měl vycházet z výše uvedené tabulky, podpora z programu LIFE může být rozdělena mezi dva nebo více strategických plánů na ochranu přírody v členských státech nebo

třetích zemích přidružených k programu LIFE, je-li takový krok náležitě odůvodněn. Za účelem zajištění co největšího zeměpisného pokrytí členských států a třetích zemí přidružených k programu LIFE strategickými projekty na ochranu přírody do roku 2027 se regionálním orgánům, které zvažují předložení strategického projektu na ochranu přírody, důrazně doporučuje, aby při přípravě svého návrhu spolupracovaly s ostatními regiony.

Ačkoli bude usilováno o zajištění zeměpisné rovnováhy, udělování grantů zůstane konkurenceschopné. Grant nebude udělen ve prospěch návrhů, které v rámci hodnocení nedosáhly požadovaného minimálního bodového hodnocení. Financování návrhu členského státu nebo třetí země přidružené k programu LIFE, kterému dosud nebyl udělen grant na strategický projekt na ochranu přírody, bude považováno za prioritu ve srovnání s jinými návrhy členských států nebo třetích zemí přidružených k programu LIFE, které již mají jeden nebo více strategických projektů na ochranu přírody, pouze v případě, že dotčený návrh přesáhne minimální bodové hodnocení.

Důrazně se podporuje koordinované provádění strategických projektů na ochranu přírody mezi členskými státy nebo třetími zeměmi přidruženými k programu LIFE, rovněž s využitím nadnárodních platforem pro koordinaci a spolupráci vytvořených v rámci makroregionálních strategií EU, pokud se členské státy nebo třetí země přidružené k programu LIFE těchto strategií účastní⁴⁸.

Časové překrývání mezi integrovanými projekty na ochranu přírody z projektu LIFE v období 2014–2020 a strategickými projekty na ochranu přírody v daném členském státě / regionu není a priori vyloučeno, pokud existuje jistota ohledně přidané hodnoty a tematické doplňkovosti strategického projektu na ochranu přírody ve srovnání s integrovanými projekty.

4.1.2.2 *Strategické integrované projekty (SIP)*

Podle čl. 2 odst. 2 nařízení o programu LIFE tyto projekty podporují provádění na regionální, multiregionální, celostátní nebo nadnárodní úrovni akčních plánů nebo strategií v oblasti životního prostředí nebo klimatu vypracovaných orgány členských států nebo třetích zemí přidružených k programu LIFE a vyžadovaných zvláštními unijními právními předpisy a politikou v oblasti životního prostředí a klimatu nebo příslušnými unijními právními předpisy a politikou Unie v oblasti energetiky a zároveň zajišťují zapojení zúčastněných subjektů a podporují koordinaci alespoň jednoho dalšího unijního, vnitrostátního nebo soukromého zdroje financování a jeho využití.

Plány a strategie, na něž se zaměřují strategické integrované projekty, budou zahrnovat:

- V rámci podprogramu „Oběhové hospodářství a kvalita života“:
 - oběhové hospodářství: vnitrostátní nebo regionální akční plány, strategie, plány apod. zaměřené na oběhové hospodářství⁴⁹, které

⁴⁸ Makroregionální strategie EU jsou rámce pro spolupráci určené pro lepší koordinaci opatření a prostředků v konkrétní nadnárodní zeměpisné oblasti (makroregion), jejichž společnou prioritou je životní prostředí (včetně ochrany přírody) a klima. Klíčovými aspekty těchto strategií jsou meziodvětvový přístup, víceúrovňová správa a zapojení zúčastněných stran. Související informace viz: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/cooperation/macro-regional-strategies/

⁴⁹ Akční plán, strategie, plán apod. zaměřený na oběhové hospodářství je úřední dokument přijatý na základě příslušného legislativního postupu na vnitrostátní nebo regionální úrovni, který představuje vizi a navrhuje postup / politiky k urychlení přechodu na oběhové hospodářství na vnitrostátní nebo regionální úrovni v souladu s cíli akčního plánu EU pro oběhové hospodářství. V rámci tohoto dokumentu by měl být uplatněn komplexní přístup zaměřený – mimo jiné – na životní cyklus výrobků a/nebo materiálů. Aby byly plán/strategie považovány za způsobilé, musí stanovit konkrétní a měřitelné cíle, akce nebo opatření – s jasnými harmonogramy – které umožňují sledování příspěvku strategického integrovaného projektu k jeho provádění. Pojmenování může být různé, např. plány pro oběhové hospodářství, strategie oběhového hospodářství, plány oběhového hospodářství atd. Plány by měly pokud možno překlenovat politické hranice a zahrnovat meziresortní koordinaci. Evropská komise považuje tyto rámce oběhového hospodářství za jeden z

- jsou úředně schváleny,
 - zahrnují konkrétní a měřitelné akce nebo cíle s jasnými harmonogramy a
 - jsou v souladu s cíli akčního plánu EU pro oběhové hospodářství a případně s cíli biohospodářské strategie a tyto cíle doplňují,
- odpad: vnitrostátní a regionální plány pro nakládání s odpady podle článku 28 rámcové směrnice o odpadech a/nebo programy předcházení vzniku odpadů podle článku 29 rámcové směrnice o odpadech,
 - voda: plány povodí podle přílohy VII rámcové směrnice EU o vodě, plány pro zvládání povodňových rizik podle směrnice EU o povodních, námořní strategie podle rámcové směrnice o strategii EU pro mořské prostředí, plány řízení sucha podle čl. 13 odst. 5 rámcové směrnice o vodě⁵⁰,
 - ovzduší: plány kvality ovzduší podle směrnice EU o kvalitě vnějšího ovzduší, národní programy omezování znečištění ovzduší podle směrnice EU o národních závazcích ke snížení emisí,
 - hluk: akční plány pro regulaci hluku podle směrnice EU o hluku ve venkovním prostředí.
- V rámci podprogramu „Zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně“:
 - vnitrostátní plány v oblasti energetiky a klimatu (podle nařízení o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu⁵¹),
 - vnitrostátní nebo regionální strategie nebo akční plány pro přizpůsobení se změně klimatu,
 - městské nebo komunitní akční plány prosazující transformaci v klimaticky neutrální ekonomiku a/nebo společnost a město odolné vůči změnám klimatu,
 - vnitrostátní, regionální nebo odvětvové strategie nebo plány pro zmírňování emisí skleníkových plynů nebo hospodářské plány přispívající ke klimatické neutralitě.

Komise se bude snažit zajistit maximální zeměpisné pokrytí pro strategické integrované plány tím, že orientačně přidělí alespoň jeden strategický integrovaný plán na členský stát a třetí zemi přidruženou k programu LIFE v rámci každého ze dvou výše uvedených podprogramů. Žadatelé by se měli pokud možno vyhnout žádostem o spolufinancování z programu LIFE přesahujícím 12 milionů EUR na projekt, s přihlédnutím k potřebě zajistit maximální počet financovaných projektů.

U strategických integrovaných projektů na nadnárodní úrovni se doporučuje využívání nadnárodních platforem pro koordinaci a spolupráci vytvořených v rámci makroregionálních strategií EU, pokud se členské státy nebo třetí země přidružené k programu LIFE těchto strategií účastní.

nejúčinnějších způsobů, jak dosáhnout pokroku v oběhovém hospodářství v členských státech / třetích zemích přidružených k programu LIFE, a důrazně vyzývá členské státy / třetí země přidružené k programu LIFE, aby je přijaly a prováděly.

⁵⁰ Přestože rámcová směrnice o vodě vypracování plánů řízení sucha nevyžaduje, Komise prostřednictvím dokumentů COM(2007) 414 final a COM(2012) 673 final doporučila členským státům, aby v případě potřeby vypracovaly zvláštní plány řízení sucha, které doplní plány povodí.

⁵¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>

4.1.2.3 Maximální částky

Maximální celková částka přidělená na strategické programy na ochranu přírody bude 227 milionů EUR, což představuje 27 % celkového rozpočtu přiděleného na granty pro podprogram „Příroda a biologická rozmanitost“. Maximální celková částka přidělená na strategické integrované projekty v rámci podprogramů „Oběhové hospodářství a kvalita života“ a „Zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně“ bude činit 264 milionů EUR, což představuje 36 % celkového rozpočtu přiděleného na granty na tyto podprogramy. Celková částka přidělená na strategické projekty na ochranu přírody a strategické integrované projekty bude představovat přibližně 26 % celkového rozpočtu programu LIFE přiděleného na granty.

4.1.2.4 Míra spolufinancování

U strategických projektů na ochranu přírody a strategických integrovaných projektů míra spolufinancování nesmí překročit 60 % celkových způsobilých nákladů na projekt.

4.1.2.5 Období způsobilosti

Vzhledem k tomu, že strategické plány zahrnují provádění akčního plánu, bude maximální období způsobilosti 14 let.

4.1.3 Projekty technické pomoci

Podle čl. 2 odst. 3 nařízení o programu LIFE mohou projekty technické podporovat rozvoj kapacit pro následující činnosti:

- účast na standardních akčních projektech a přípravu strategických projektů na ochranu přírody a strategických integrovaných projektů (TA-PP),
- přípravu na usnadnění rozšíření a replikace výsledků z jiných projektů financovaných z programu LIFE, programů, které mu předcházely, nebo jiných programů Unie a přípravu na přístup k ostatním finančním nástrojům Unie (TA-R),
- budování kapacit orgánů členských států a třetích zemí přidružených k programu LIFE s nízkou účastí na programu LIFE s cílem zlepšit služby vnitrostátních kontaktních míst v celé Unii a zvýšit celkovou kvalitu předkládaných návrhů (TA-CAP).

Orientační částka pro projekty technické pomoci je 22,5 milionu EUR. Tato částka by mohla být navýšena o částku uvedenou v oddíle 5.3 v případě, že by s ohledem na vývoj poptávky bylo vhodné přerozdělit prostředky přidělené na investiční podporu.

V období 2025–2027 se plánuje následující orientační předběžné přidělení prostředků, přičemž je třeba vzít v úvahu, že by nevyužité prostředky mohly být přerozděleny mezi různé typy projektů v rámci stejné oblasti v souladu s čl. 18 odst. 4 nařízení o programu REACH:

- na TA-PP orientačně 3 milionu EUR,
- na TA-R zhruba 19,5 milionu EUR,
- na TA-CAP: 0 EUR (jelikož v období 2025–2027 nejsou pro TA-CAP plánovány žádné výzvy k podávání návrhů).

Pro projekty technické pomoci v rámci podprogramu „Přechod na čistou energii“ v období 2025–2027 nejsou plánovány žádné výzvy k podávání návrhů.

4.1.3.1 Míra spolufinancování

Maximální míra spolufinancování na projekty technické pomoci bude 60 % způsobilých nákladů s výjimkou projektů na zlepšení účinné účasti v programu LIFE (TA-CAP). Tyto projekty související s činnostmi orgánů členských států a třetích zemí přidružených k programu LIFE, jak jsou vymezeny v čl. 11 odst. 4 nařízení o programu REACH, budou mít podle čl. 9

odst. 4 nařízení o programu REACH maximální míru spolufinancování 75 % způsobilých nákladů.

4.1.3.2 Projekty technické pomoci pro přípravu strategických projektů na ochranu přírody nebo strategických integrovaných projektů (TA-PP)

Tyto projekty jsou zaměřeny na poskytování finanční podpory s cílem pomoci žadatelům připravit strategický projekt na ochranu přírody nebo strategický integrovaný projekt, přičemž maximální příspěvek z programu LIFE činí 70 000 EUR.

4.1.3.3 Projekty technické pomoci zaměřené na usnadnění rozšíření a replikace výsledků (TA-R)

Tyto projekty zaměřené na usnadnění rozšíření a replikace výsledků z jiných projektů jsou financovány v rámci programu LIFE, nebo, má-li to význam pro splnění cílů programu LIFE, z jiných fondů EU, včetně přípravy přístupu k jiným finančním nástrojům Unie.

V rámci těchto projektů by mohly být spolufinancovány činnosti nezbytné za účelem:

- (1) přípravy rozšíření a/nebo replikace výsledků předchozích projektů LIFE nebo jiných programů Unie;
- (2) usnadnění přístupu operace přispívající k dosažení cílů programu LIFE nebo k jiným finančním nástrojům.

Tato podpora investic a replikace se zdá být strategická s ohledem na podporu realizace ekologických investic v praxi a katalytický účinek programu LIFE.

Tato finanční podpora by mohla mít podobu grantů na provedení předběžných studií nebo kombinovaných zdrojů v případě, že jsou granty doprovázeny vratnými zdroji, jako jsou půjčky, kapitálové financování nebo rozpočtová podpora (viz oddíl 5.3.1).

4.1.3.4 Projekty technické pomoci pro budování kapacit orgánů členských států a třetích zemí přidružených k programu LIFE s nízkou účastí (TA-CAP)

Cílem těchto projektů technické pomoci pro budování kapacit orgánů členských států a třetích zemí přidružených k programu LIFE s nízkou účastí v programu LIFE je podpořit veřejné orgány na vnitrostátní úrovni odpovědné za provádění programu LIFE, aby zlepšily účinnou účast své země v programu LIFE a zvýšily kvalitu předkládaných návrhů prostřednictvím specifických činností založených na potřebách.

Pro projekty TA-CAP nejsou v období 2025–2027 plánovány žádné výzvy k podávání návrhů.

4.1.3.5 Období způsobilosti

Vzhledem k různým tématům, jichž se projekty technické pomoci týkají, je maximální období způsobilosti pro provádění projektů technické pomoci pět let, avšak doba trvání projektu technické pomoci by neměla přesáhnout dva roky.

4.1.4 Ostatní akce (OA)

V souladu s čl. 11 odst. 2 písm. e) nařízení o programu LIFE mohou granty z programu LIFE financovat „ostatní akce“ (OA), které jsou nezbytné k dosažení obecného cíle stanoveného v čl. 3 odst. 1 nařízení o programu LIFE.

Ostatní akce mohou zahrnovat:

1. koordinační a podpůrné akce;

2. další projekty, včetně projektů, které řeší *ad hoc* legislativní a politické priority (projekty PLP).

Komise stanoví při definování výzev k podávání návrhů pro tyto další akce přísnější požadavky, než je tomu v případě výzev k podávání návrhů „zdola nahoru“ (a zejména, než je tomu v případě výzev k podávání návrhů na standardní akční projekty), u nichž určení potřeb a souvisejících možných řešení přísluší žadatelům.

4.1.4.1 *Koordinační a podpůrné akce (CSA)*

Koordinační a podpůrné akce jsou určeny na podporu provádění konkrétních politik EU v různých členských státech a na úrovni EU a jsou zaměřeny na budování kapacit, šíření informací a znalostí a na zvyšování povědomí s cílem podpořit přechod na obnovitelnou energii a zvýšení energetické účinnosti. Podporují odstraňování překážek na trhu, které brání socioekonomickému přechodu na udržitelné, oběhové, energeticky účinné, klimaticky neutrální a odolné hospodářství založené na obnovitelných zdrojích energie. Hlavní důraz je kladen na koordinaci a podporu místních, vnitrostátních a evropských zúčastněných stran, veřejných, soukromých a občanských subjektů s cílem vybudovat kapacity pro účinné provádění přechodu.

Koordinační a podpůrné akce mohou financovat činnosti, jako je budování kapacit, šíření informací a znalostí, zvyšování povědomí, rozvoj a přizpůsobení politických rámců, politické dialogy, monitorování trhu, shromažďování údajů, standardizace, urychlení zavádění technologií a digitalizace, rozvoj nových služeb a obchodních modelů, zajištění dostupnosti kvalifikovaných pracovníků, přilákání soukromých finančních prostředků, rozvoj investičních plánů, podpora rozvoje místních a regionálních investičních projektů, zapojení a posílení postavení občanů.

Koordinační a podpůrné akce se zaměřují na jiné než technologické překážky bránící přechodu. Nejsou určeny k financování vývoje technologií nebo demonstračních projektů.

Granty na koordinační a podpůrné akce mohou být v řádně stanovených případech uděleny přímo určeným příjemcům.

Orientační částka přidělená na koordinační a podpůrné akce je 268,3 milionu EUR.

Maximální míra financování koordinačních a podpůrných akcí je 95 %. Priority pro návrhy koordinačních a podpůrných akcí jsou definovány v konkrétních výzvách k podávání návrhů.

4.1.4.2 *Další projekty*

Další projekty mohou zahrnovat:

- projekty, které řeší *ad hoc* legislativní a politické priority, zabývající se konkrétními prioritami Unie (projekty PLP). Projekty PLP se řídí přístupem shora dolů s přihlédnutím k jejich potenciálu řešit výzvy související s politickým rozměrem a legislativním prostředím EU. Jsou definovány každoročně po konzultaci s členskými státy a třetími zeměmi přidruženými k programu LIFE,
- granty na akce pro organizace uvedené v příloze I nařízení o programu LIFE (viz rovněž oddíl 4.3 níže),
- další specifické projekty financované podle článku 195 finančního nařízení za účelem podpory politik EU týkajících se oblastí životního prostředí, klimatu a energetiky, které budou určeny během provádění tohoto pracovního programu.

Orientační částka pro tento typ projektů 75 milionů EUR.

4.1.4.3 Míra spolufinancování

Maximální míra spolufinancování pro všechny typy projektů v rámci „Ostatních akcí“ (koordinační a podpůrné akce a další projekty, včetně projektů PLP) činí 95 % způsobilých nákladů.

4.1.4.4 Období způsobilosti pro provádění „Ostatních akcí“

S přihlédnutím k různým tématům, na něž se zaměřují „Ostatní akce“, (koordinační a podpůrné akce a další projekty, včetně projektů PLP) bude maximální období způsobilosti deset let.

4.2 Postup předkládání a výběru projektů pro udělení grantů na akce

Jednofázový postup, podrobně popsany v oddíle 4.2.1, je určen pro udělování grantů na akce určených pro: standardní akční projekty (SAP), projekty technické pomoci (TA-PP, TA-R a TA-CAP) a činnosti financované v rámci „Ostatních akcí“ (CSA, projekty PLP a ostatní projekty).

Dvoufázový postup, podrobně popsany v oddíle 4.2.2, je určen pro udělování grantů na strategické projekty v oblasti přírody (SNAP) a strategické integrované projekty (SIP).

4.2.1 Jednofázový postup pro standardní akční projekty, projekty technické pomoci (TA-PP, TA-R, TA-CAP) a „Ostatní akce“ (koordinační a podpůrné akce a jiné projekty, včetně projektů PLP)

Jednofázový postup bude probíhat takto:

1. na základě výzvy k podávání návrhů jsou předloženy úplné návrhy;
2. návrhy jsou ověřeny z hlediska splnění kritérií přípustnosti, způsobilosti, výběru a vyloučení. Pořadí kontrol je možné upravit v souladu s finančním nařízením v zájmu zajištění maximální účinnosti postupu hodnocení;
3. hodnocení úplných návrhů na základě níže uvedených kritérií pro udělení grantu:

1. Relevantnost (0–20)

- Souvislost s cíli cíleného podprogramu programu LIFE a se specifickými prioritami výzvy k podávání návrhů a případně popis tématu,
- koncepce a metodika: racionalita celkové intervenční logiky,
- rozsah, v němž projekt poskytuje vedlejší přínosy a podporuje synergie s ostatními politickými oblastmi, které jsou relevantní pro dosažení cílů v oblasti životního prostředí a klimatu.

2. Kvalita (0–20)

- Srozumitelnost, relevantnost a proveditelnost pracovního plánu, příslušné zeměpisné zaměření činností,
- určení a mobilizace příslušných zúčastněných stran,
- kvalita plánu pro sledování dopadů a podávání zpráv o nich,
- vhodnost a kvalita navrhovaných opatření, pokud jde o komunikaci a šíření informací o projektu a jeho výsledcích ve vztahu k různým cílovým skupinám.

3. Dopad (0–20)

- Ambice a důvěryhodnost dopadů očekávaných během provádění a/nebo po ukončení projektu v důsledku navrhovaných činností, včetně případných nepříznivých dopadů na další specifické cíle programu LIFE, aby se zejména zajistilo, že tyto cíle nejsou závažně narušeny,
- udržitelnost výsledků projektu po jeho skončení a kvalita opatření pro využívání výsledků projektu,
- potenciál pro opětovné využití výsledků projektu ve stejných nebo jiných odvětvích nebo místech nebo pro jejich rozšíření veřejnými či soukromými subjekty nebo prostřednictvím mobilizace větších investic nebo finančních zdrojů (katalytický potenciál).

4. Zdroje (0–20)

- Složení projektového týmu – konsorcium nebo jediný příjemce – z hlediska odborných znalostí, dovedností a odpovědnosti a vhodnosti řídicí struktury,
- přiměřenost rozpočtu a zdrojů a jejich soulad s navrhovaným pracovním plánem,
- transparentnost rozpočtu, tj. položky nákladů by měly být dostatečně popsány,
- rozsah, v jakém je zvážen a zmírněn dopad projektu na životní prostředí, mimo jiné prostřednictvím využívání zelených veřejných zakázek. Používání uznaných metod pro výpočet environmentální stopy (např. metody stanovení environmentální stopy produktů (PEF) nebo stanovení environmentální stopy organizací (OEF) nebo podobné metody⁵²) nebo systémů environmentálního řízení (např. EMAS) je výhodou,
- nákladová efektivita navrhovaného projektu.

4. Bodové hodnocení návrhů

Každému kritériu budou přiděleny body na stupnici 0–20. Požadované minimální bodové hodnocení u každého kritéria je 10 bodů.

Bodovému hodnocení kritéria „Dopad“ bude přidělena váha 1,5; body získané každým návrhem za kritérium „Dopad“ se vynásobí hodnotou 1,5.

Celkové požadované minimální bodové hodnocení, které se uplatní na součet vážených jednotlivých bodů, je 55 bodů.

Níže uvedené bonusové body se uplatní na standardní akční projekty a případně – jak je stanoveno ve výzvě k podávání návrhů – na projekty technické pomoci a na „Ostatní akce“:

- BONUS 1: Navrhovaný projekt nabízí výjimečnou součinnost a podporuje významné vedlejší přínosy mezi podprogramy LIFE (2 body).
- BONUS 2: Projekt je převážně prováděn v nejvzdálenějších regionech. Pokud jsou pro potřeby uvedené ve výzvě k podávání návrhů relevantní specifické regionální rysy, např. ostrovy v případě odpadů, regiony s vysokou spotřebou uhlí v případě čisté energie atd., bonus by mohl být rozšířen na další zeměpisné oblasti se specifickými potřebami a zranitelností (2 body).
- BONUS 3: Projekt ve značné míře vychází z výsledků nebo rozšiřuje výsledky projektů, které jsou financovány jinými programy financovanými EU (2 body).
- BONUS 4: Projekt nabízí výjimečný katalytický potenciál (2 body).

⁵² Např. PEFCR/OEFSR. Viz seznam na https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/PEFCR_OEFSR_en.htm.

- BONUS 5: Projekt předpokládá nadnárodní spolupráci⁵³ mezi členskými státy a/nebo třetími zeměmi přidruženými k programu LIFE, která je nezbytná pro zajištění dosažení cílů projektu (2 body).

Bonusy jsou založeny na kritériích ano/ne bez jakéhokoli odstupňování: každému návrhu je přiděleno 0 bodů, nebo 2 body.

To znamená, že maximální možný počet bodů přidělený návrhům týkajícím se standardních akčních projektů je 100, zatímco u jiných návrhů (např. na projekty technické pomoci „Ostatní akce“) 90, plus případný bonus.

5. Určení pořadí návrhů a vypracování konečného seznamu projektů, které budou financovány

Pořadí návrhů projektů se bude určovat na základě váženého bodového hodnocení každého kritéria pro udělení grantu a případných bonusových bodů. Budou vypracovány samostatné seznamy pro každý podprogram programu LIFE a v rámci každého podprogramu, je-li to relevantní pro projekty týkající se témat správy a Nového evropského Bauhausu.

Při vypracování seznamu projektů navržených pro financování budou vzaty v potaz návrhy, které dosáhly minimálního bodového hodnocení a pro které existuje dostupný rozpočet. V případě návrhů se stejným bodovým hodnocením budou upřednostněny návrhy s nejvyšším počtem bodů za kritérium 3 „Dopad“.

6. Rezervní seznam a pečeť excelence

Rezervní seznam bude zahrnovat všechny projekty splňující minimální požadavky na kvalitu (tj. obdržely požadované minimální bodové hodnocení), které však být nemohou být vzhledem k dostupnému rozpočtu financovány. V případě, že bude možné získat dodatečné finance, projekty zařazené na rezervní seznamy budou financovány podle určeného pořadí.

V případě standardních akčních projektů bude projektům na rezervním seznamu udělena pečeť excelence v souladu s článkem 15 nařízení o programu LIFE.

Seznam projektů, jimž byla udělena pečeť excelence, bude spolu s krátkým popisem každého projektu předán příslušným útvarům Komise, vnitrostátním kontaktním místům programu LIFE a členům Výboru pro program LIFE a případně dalším financujícím subjektům, které pečeť excelence podporují v souladu s čl. 16 odst. 2 nařízení o programu LIFE.

4.2.2 Dvoufázový postup pro strategické projekty (SP)

Proces předkládání a výběru strategických projektů na ochranu přírody a strategických integrovaných projektů je založen na dvoufázovém postupu a použije se v rámci podprogramů, kterými se provádějí strategické projekty. To by mělo usnadnit práci potenciálních žadatelů a zajistit, aby během procesu obdrželi co nejlepší pokyny. Pracovní postup je strukturovaný tak, aby odpovídal postupnému vypracovávání a doladování každého návrhu. Zásada rovného zacházení se všemi návrhy je uplatňována ve všech fázích procesu hodnocení.

Dvoufázový postup je založen na předložení koncepčního dokumentu a následně úplného návrhu. Je rozčleněn takto:

Fáze 1: koncepční dokument

1. Na základě výzvy k podávání návrhů jsou předloženy koncepční dokumenty.

⁵³ „Nadnárodní spolupráci“ je třeba chápat jako zahrnující spolupráci mezi přilehlými zeměmi/regiony na obou stranách státní hranice a rovněž spolupráci na širší nadnárodní / makroregionální úrovni.

2. Koncepční dokumenty jsou ověřeny z hlediska kritérií přípustnosti a způsobilosti.

Koncepční dokumenty jsou hodnoceny na základě těchto kritérií:

1. **Provádění plánů nebo strategií**

- Projekt je zaměřen na provádění plánů nebo strategií uvedených v oddílu 4.1.2.

2. **Územní pokrytí**

- Cílený plán nebo strategie se provádí ve velkém a reprezentativním územním měřítku, zejména v měřítku regionu, více regionů nebo v měřítku celostátním nebo nadnárodním. Přijatelný může být rovněž přístup založený na účasti více měst nebo malý územní rozsah v případě SIP zaměřených na řízení kvality ovzduší, za předpokladu, že projekt vytvoří významný dopad.

3. **Koordinace doplňkových fondů**

- V rámci činností bude využito doplňkové financování z nejméně jednoho unijního, vnitrostátního nebo soukromého zdroje financování a zohledněno další příslušné unijní, vnitrostátní nebo soukromé financování.
- Toto financování doplňuje strategické projekty na ochranu přírody nebo strategické integrované projekty a je využíváno za účelem podpory a provádění doplňkových činností, které jsou nezbytné pro provádění cíleného plánu nebo strategie.
- Mechanismy koordinace doplňkového financování jsou jasně vymezeny.

4. **Zapojení hlavních zúčastněných stran**

- Do provádění cíleného plánu nebo strategie budou aktivně zapojeny hlavní zúčastněné strany.

U každého kritéria bude hodnoceno, zda je splněno, či nikoli.

3. Seznam vybraných projektů

Všichni žadatelé předkládající návrhy, které splňují výše uvedená kritéria, budou vyzváni k předložení úplného návrhu.

Tito žadatelé budou rovněž pozváni, aby se zúčastnili fáze písemných otázek a odpovědí, během níž mohou položit dotazy týkající se vypracování úplného návrhu. Na konci této fáze budou otázky a odpovědi zveřejněny v anonymizované podobě na internetových stránkách agentury CINEA⁵⁴ s cílem pomoci všem žadatelům vypracovat úplný návrh. Otázky a odpovědi budou případně doplněny pokyny týkajícími se obvyklých problémů, s nimiž se žadatelé mohou potýkat, a které se objevily v koncepčních dokumentech.

Fáze 2: úplný návrh

1. Jsou předloženy úplné návrhy.
2. Návrhy jsou ověřeny z hlediska splnění kritérií přípustnosti, způsobilosti, výběru a vyloučení. Pořadí kontrol je možné upravit v souladu s finančním nařízením v zájmu zajištění maximální účinnosti postupu hodnocení.

Aby byl projekt způsobilý jako strategický integrovaný projekt nebo strategický projekt v oblasti přírody, musí splňovat mimo jiné tato kritéria:

- Projekt se musí zaměřovat na provádění plánů nebo strategií uvedených v oddílu 4.1.2.

⁵⁴ Viz: https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life/life-support-applicants_en#ecl-inpage-1377

- Cílený plán nebo strategie se provádí ve velkém a reprezentativním územním měřítku, zejména v měřítku regionu, více regionů nebo v měřítku celostátním nebo nadnárodním. Přijatelný může být rovněž přístup založený na účasti více měst nebo malý územní rozsah v případě strategických integrovaných projektů zaměřených na řízení kvality ovzduší, za předpokladu, že projekt vytvoří významné dopady.
- V rámci projektu musí být využito doplňkové financování z nejméně jednoho unijního, vnitrostátního nebo soukromého zdroje financování a zohledněno další příslušné unijní, vnitrostátní nebo soukromé financování. Toto financování musí doplňovat strategické projekty na ochranu přírody nebo strategické integrované projekty a je využíváno za účelem podpory a provádění doplňkových činností, které jsou nezbytné pro provádění cíleného plánu nebo strategie. Mechanismy koordinace doplňkového financování musí být v návrhu jasně definovány.
- Do provádění cíleného plánu nebo strategie musí být aktivně zapojeny hlavní zúčastněné strany.

3. Hodnocení úplných návrhů na základě kritérií pro udělení grantu uvedených v následující tabulce:

1. Relevantnost (0–20) - Relevantnost příspěvku k dosažení jednoho či více specifických cílů programu LIFE a cíleného podprogramu, - rozsah, v jakém je projekt v souladu s popisem témat uvedeným ve výzvě k podávání návrhů, - racionalita celkové intervenční logiky, - rozsah, v němž projekt poskytuje vedlejší přínosy a podporuje synergie s ostatními politickými oblastmi, které jsou relevantní pro dosažení cílů v oblasti životního prostředí a klimatu. 2. Kvalita (0–20) - Srozumitelnost, relevantnost a proveditelnost pracovního plánu, příslušné zeměpisné zaměření činností, - kvalita plánu pro sledování dopadů a podávání zpráv o nich, - určení a mobilizace příslušných zúčastněných stran, - vhodnost a kvalita opatření, pokud jde o komunikaci a šíření informací o projektu a jeho výsledcích ve vztahu k různým cílovým skupinám. 3. Doplňkové financování (0–20) - Předpokládaná úroveň uvolnění dalších finančních prostředků doplňujících projekt v programu LIFE (nad minimální úroveň, která je nezbytná pro dosažení způsobilosti) a rovněž pravděpodobnost jejich skutečného uvolnění a jejich funkční vazba na plán nebo strategii, které mají být provedeny, - kvalita mechanismu koordinace pro optimální využití dalších finančních prostředků, zejména fondů Unie, potřebného k provádění cíleného plánu / strategie, - vymezení, relevantnost a proveditelnost potřebných doplňkových akcí. 4. Dopad (0–20) - Ambice a důvěryhodnost dopadů očekávaných během provádění a/nebo po ukončení projektu v důsledku navrhovaných činností, včetně posouzení případných nepříznivých
--

dopadů na další specifické cíle programu LIFE, aby se zejména zajistilo, že tyto cíle nejsou závažně narušeny,

- udržitelnost výsledků projektu po jeho skončení a kvalita opatření pro využívání výsledků projektu,
- potenciál pro opětovné využití výsledků projektu ve stejných nebo jiných odvětvích nebo místech nebo pro jejich rozšíření veřejnými či soukromými subjekty nebo prostřednictvím mobilizace větších investic nebo finančních zdrojů (katalytický potenciál).

5. Zdroje (0–20)

- Složení projektového týmu – konsorcium nebo jediný příjemce – z hlediska odborných znalostí, dovedností a odpovědnosti a vhodnosti řídicí struktury, přiměřenost rozpočtu a zdrojů a jejich soulad s pracovním plánem,
- transparentnost rozpočtu, tj. položky nákladů by měly být dostatečně popsány,
- rozsah, v jakém je zvážen a zmírněn dopad projektu na životní prostředí, mimo jiné prostřednictvím využívání zelených veřejných zakázek. Používání uznaných metod pro výpočet environmentální stopy (např. metody PEF nebo OEF nebo podobné metody⁵⁵) nebo systémů environmentálního řízení (např. EMAS) je výhodou,
- nákladová efektivita projektu.

4. Bodové hodnocení návrhů

Každému kritériu budou přiděleny body na stupnici 0–20. Požadované minimální bodové hodnocení u každého kritéria je 10 bodů. Celkové požadované minimální bodové hodnocení, které se uplatní na součet jednotlivých bodů, je 55 bodů. Nejsou zahrnuty žádné bonusové body.

Z toho vyplývá, že maximální počet možných bodů je 100.

5. Určení pořadí návrhů a vypracování konečného seznamu projektů, které budou financovány

Pořadí návrhů projektů se určí na základě bodového hodnocení každého kritéria pro udělení grantu.

Při vypracování seznamu projektů navržených pro financování budou vzaty v potaz návrhy, které dosáhly minimálního bodového hodnocení a pro které existuje dostupný rozpočet.

V případě návrhů se stejným bodovým hodnocením budou upřednostněny návrhy s nejvyšším počtem bodů za kritérium 3 „Dopad“.

V případě nedostatečného rozpočtu pro financování všech návrhů, které dosáhly minimálního bodového hodnocení, budou upřednostněny návrhy členských států EU nebo třetích zemí přidružených k programu LIFE, kterým dosud nebylo přiděleno financování na strategické integrované projekty v rámci určitého podprogramu nebo na konkrétní strategický projekt na ochranu přírody v rámci podprogramu „Příroda a biologická rozmanitost“.

6. Rezervní seznam

Pro postup popsaný v oddíle 4.2.1 se použije rezervní seznam.

4.3 Granty na provozní náklady

V souladu s nařízením o programu LIFE mohou být provozní granty (OG) poskytnuty v různých případech:

⁵⁵ Např. PEFCE/OEFCE. Viz seznam na https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/PEFCE_OEFCE_en.htm.

1. Ustanovení čl. 11 odst. 6 nařízení o programu LIFE umožňuje poskytnout podporu na určité provozní a administrativní náklady neziskových subjektů, které se podílejí se na rozvoji, provádění a kontrole dodržování politiky a právních předpisů Unie a které jsou činné zejména v oblasti životního prostředí nebo klimatu, včetně přechodu na čistou energii. Maximální částka na organizaci a rozpočtový rok je 700 000 EUR.
2. Článek 13 nařízení o programu LIFE stanoví, že granty lze udělit organizacím uvedeným v příloze I nařízení o programu LIFE. Částka provozních a akčních grantů poskytnutá těmto organizacím v období 2025–2027 nepřekročí 6 milionů EUR.
3. V řádně odůvodněných případech lze udělit jiné granty na provozní náklady, než které jsou uvedeny v bodech 1 a 2, jak stanoví článek 195 finančního nařízení.

Orientační částka pro provozní granty na období 2025–2027 je 56,3 milionu EUR.

Maximální míra spolufinancování pro všechny typy provozních grantů je 70 % způsobilých nákladů.

4.3.1 Postup předkládání a výběru projektů pro udělení grantů na provozní náklady

Udělení grantů na provozní náklady bude založeno na těchto postupech:

- (1) Rámcové dohody o partnerství s neziskovými subjekty a – pokud možno na základě analýzy rizik – rovněž s organizacemi uvedenými v příloze I nařízení o programu LIFE. Doba trvání rámcových dohod o partnerství nepřesáhne čtyři roky a bude stanovena tak, aby se udržela rovnováha mezi potřebou jistoty a stability příjemců, potřebou zajistit vývoj partnerství a – v případě provozních grantů udělovaných neziskovým subjektům – možností zajistit různým organizacím přístup k těmto grantům.

Specifické grantové dohody budou uzavírány každoročně na základě výzvy k podávání návrhů určené rámcovým partnerům.

- (2) Jednotlivé roční granty na provozní náklady, jestliže forma dohod o partnerství není možná nebo vhodná.

Postup pro udělení grantů bude zorganizován takto:

1. Na základě výzvy k podávání návrhů jsou předloženy návrhy.
2. Návrhy jsou ověřeny z hlediska splnění kritérií přípustnosti, způsobilosti, výběru a vyloučení. Pořadí kontrol je možné upravit v souladu s finančním nařízením v zájmu zajištění maximální účinnosti postupu hodnocení.
3. Hodnocení návrhů. Návrh rámcové dohody o partnerství se bude hodnotit na základě níže uvedených kritérií pro udělení grantu:

1. Relevantnost

- Relevantnost příspěví k dosažení jednoho či více specifických cílů programu LIFE,
- rozsah, v jakém je navrhovaný pracovní plán v souladu s příslušnými politikami uvedenými ve výzvě k podávání návrhů,
- rozsah, v jakém návrh prokazuje přidanou hodnotu EU.

2. Podpora rozvoje politiky EU

- Rozsah, v jakém návrh ukazuje hluboké porozumění politice EU v oblasti životního prostředí, opatření v oblasti klimatu a transformace energetiky,
- rozsah, v jakém žadatel zlepšuje znalostní a faktickou základnu, čímž podporuje politiky Unie v oblasti životního prostředí, klimatu a energetiky,
- rozsah, v jakém žadatel podporuje začlenění politik v oblasti životního prostředí, klimatu a/nebo energetiky a soudržnost s ostatními politikami, např. zemědělství, doprava, politika soudržnosti,
- rozsah, v jakém žadatel bude plnit funkci spojovatele s občanskou společností v oblasti životního prostředí, opatření v oblasti klimatu a transformace energetiky,
- přiměřenost prostředků a struktur, které slouží k vyjadřování obav občanů EU a k zajištění jejich demokratického zastoupení.

3. Podpora provádění politiky EU

- Rozsah, v jakém navrhovaná strategie podporuje zlepšování provádění a vymáhání právních předpisů EU v oblasti životního prostředí, klimatu a/nebo energetiky na místní, vnitrostátní a/nebo evropské úrovni,
- rozsah, v jakém žadatel bude plnit funkci spojovatele s občanskou společností v oblasti životního prostředí, opatření v oblasti klimatu a transformace energetiky,
- rozsah, v jakém žadatel využívá svou síť k určení překážek bránících provádění politiky na vnitrostátní/regionální úrovni pro účely zpětné vazby v oblasti dotčené politiky,
- přiměřenost a kvalita navrhovaných opatření v oblasti komunikace a šíření informací, jejichž cílem je vytvořit pákový efekt,
- rozsah, v jakém navrhovaná strategie přispívá k zajištění investic do politiky v oblasti životního prostředí, klimatu a/nebo energetiky a zabývá se environmentálními externalitami.

4. Monitorovací funkce

- Rozsah, v jakém návrh přispívá k odhalení nových nebo vznikajících problémů v oblastech životního prostředí, změny klimatu a/nebo energetiky a je s to analyzovat příčiny takových problémů a jejich možné dopady,
- schopnost žadatele navrhovat vhodná řešení a poskytovat zpětnou vazbu nebo zlepšovat tvorbu politiky v oblasti zjištěných nových nebo vznikajících otázek.

5. Organizační rozvoj

- Kvalita navrhované strategie reagující na identifikované potřeby v oblasti organizačního rozvoje a oblasti, v nichž je zapotřebí dosáhnout zlepšení,
- rozsah, v jakém žadatel zastupuje relevantní zúčastněné subjekty a usiluje o rozvoj členství v nich (na místní úrovni nebo na úrovni členské základny),
- rozsah, v jakém strategie žadatele pro získávání prostředků zajišťuje diverzifikaci a udržitelnost organizace,
- analýza závislosti žadatele na provozním grantu z programu LIFE a strategie zaměřené na řešení této závislosti jsou přesvědčivé,
- nákladová efektivita navrhované činnosti.

Bodové hodnocení návrhů

Každému kritériu budou přiděleny body na stupnici 0–20. Pro jednotlivá kritéria není stanoven minimální požadovaný počet bodů.

Bodovému hodnocení kritéria 4) „Monitorovací funkce“ bude přidělena váha 0,25.

Bodovému hodnocení kritéria 5) „Organizační rozvoj“ bude přidělena váha 0,75.

Celkové požadované minimální bodové hodnocení, které se uplatní na součet vážených jednotlivých bodů, je 45 bodů.

V případě stejného bodového hodnocení bude pořadí priorit stanoveno na základě těchto zásad:

1. návrhy, které se zaměřují na téma, které není dobře pokryto návrhy s vyšším počtem bodů, budou považovány za nejvyšší prioritu;
2. následně se pořadí žádostí stanoví v závislosti na jejich odhadované nákladové efektivitě.

Určení pořadí návrhů a vypracování konečného seznamu grantů na provozní náklady, které mají být uděleny.

Pořadí návrhů projektů se určí na základě bodového hodnocení každého kritéria pro udělení grantu.

Při vypracování seznamu grantů na provozní náklady navržených pro udělení budou vzaty v potaz návrhy, které dosáhly minimálního bodového hodnocení a pro které existuje dostupný rozpočet.

Toto pořadí návrhů určené podle udělených bodů a priorit po provedení hodnocení rámcové dohody o partnerství bude rovněž představovat pořadí, ve kterém budou žadatelé seřazeni poté, co byly vyhodnoceny jejich návrhy na zvláštní grantovou dohodu (SGA), tj. po vyhodnocení návrhů na zvláštní grantovou dohodu nebude stanoveno žádné nové bodové hodnocení.

Na udělení grantů na provozní náklady se použijí tato kritéria:

a) Relevance

- Rozsah, v jakém je navrhovaný pracovní plán v souladu s případnou rámcovou dohodou o partnerství žadatele a/nebo s cíli programu LIFE. Jakákoli odchylka musí být odůvodněna.

b) Kvalita návrhu

- Srozumitelnost, relevantnost a proveditelnost navrhovaného pracovního plánu,
- ambice a důvěryhodnost dopadů očekávaných v důsledku navrhovaných činností.

c) Zdroje

- Vhodnost organizace a řízení činnosti,
- přiměřenost navrhovaného rozpočtu a zdrojů a jejich soulad s navrhovaným pracovním plánem,
- příjmy a výdaje jsou v rovnováze.

Každému kritériu budou přiděleny body na stupnici 0–20. Pro jednotlivá kritéria není stanoven minimální požadovaný počet bodů. Celkové požadované minimální bodové hodnocení, které se uplatní na součet jednotlivých bodů, je 35 bodů.

4.4 Orientační harmonogramy zveřejňování výzev k podávání návrhů

	2025	2026	2027
--	------	------	------

Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
SAP		☒				☒				☒		
CSA		☒				☒				☒		
SNAP		☒				☒				☒		
SIP		☒				☒				☒		
TA-PP		☒				☒				☒		
TA-R		☒				☒				☒		
Granty na provozní náklady		☒				☒				☒		
PLP		☒				☒				☒		

Výzvy k podávání návrhů na SAP, SIP, SNAP, TA-PP, CSA, PLP budou zahajovány každoročně a/nebo stanoví roční lhůtu pro předkládání projektů. Harmonogram výzev pro TA-R by mohl být upraven v závislosti na výsledcích předchozích výzev.

U výzev k podávání návrhů na SGA pro granty na provozní náklady se očekává, že budou zahajovány každoročně. Rámcové dohody o partnerství pro granty na provozní náklady budou ve vhodných případech uzavírány na víceletém základě. V případě výzev k podávání návrhů na „Další projekty“ jiné než PLP se očekává, že budou zahajovány jednou za rok nebo jednou za dva roky.

Pro projekty TA-CAP nejsou v období 2025–2027 plánovány žádné výzvy k podávání návrhů.

5. JINÉ FORMY FINANCOVÁNÍ

Pro účely dosažení cílů stanovených v článku 3 nařízení mohou být z programu LIFE vedle projektů financovaných prostřednictvím grantů uvedených v oddílu 4 rovněž financovány prostřednictvím jiných forem financování:

- projekty stanovené v oddílu 5.4,
- činnosti, kterými Evropská komise podporuje přípravu, provádění a začleňování právních předpisů EU v oblasti životního prostředí (včetně ochrany přírody a zachování biologické rozmanitosti), klimatu a přechodu na čistou energii,
- administrativní a technická pomoc Evropské komisi při provádění, monitorování a hodnocení programu LIFE a jeho činností.

Jiné formy financování mohou zahrnovat:

- veřejné zakázky,
- ceny,
- činnosti nepřímého řízení, včetně kombinovaného financování.

Orientační částka pro projekty financované prostřednictvím jiných forem financování a finančních nástrojů v podobě služeb technické pomoci v rámci čtyř podprogramů na období 2025–2027 je 456,7 milionu EUR.

5.1 Veřejné zakázky

Podle článku 5 nařízení o programu LIFE mohou být z programu LIFE financovány činnosti, kterými Evropská komise podporuje přípravu, provádění a začleňování právních předpisů Unie v oblasti životního prostředí, klimatu nebo příslušných právních předpisů v oblasti energetiky.

Tyto činnosti prováděné prostřednictvím zadávání veřejných zakázek mohou zahrnovat:

- informační a komunikační činnosti včetně kampaní ke zvyšování informovanosti, vztahy se sdělovacími prostředky, publikace, informační materiály, překlady, konzultace/zapojení zúčastněných stran, semináře, konference a podporu participativních režimů/činností, vytváření sítí a platform pro šíření osvědčených postupů,
- podporu koncepce, vypracování, provádění a prosazování politik a právních předpisů, například vědeckou, právní a technickou podporu, inspekci, budování kapacit, vzájemné hodnocení, audit, hodnocení, posouzení dopadů, systém informačních technologií, studie, poradenské služby, databáze a webové nástroje vyžadované politikami nebo na podporu monitorování politik a podávání zpráv o politikách, modelování a tvorbu scénářů.

5.2 Ceny

Ceny jsou finanční příspěvky udílené jako odměna za úspěch v soutěži.

Prostřednictvím cen Evropská komise podporuje dosažení politických cílů Unie.

Při udělování cen budou dodržovány zásady transparentnosti a rovného zacházení.

Podmínky účasti, podmínky pro vyplacení ceny vítězům po udělení cen a vhodné způsoby uveřejnění jsou stanoveny ve vztahu ke konkrétní pořádané soutěži.

Náklady na organizaci a řízení cen budou zahrnuty do výpočtu minimální prahové hodnoty 85 % podle čl. 9 odst. 3 nařízení o programu LIFE.

Mezi příklady cen financovaných z programu LIFE lze uvést ceny Evropský zelený list a Evropské zelené město⁵⁶, cenu Natura 2000⁵⁷ a pobídky klimatického paktu⁵⁸.

5.3 Činnosti podporující investice, včetně kombinovaného financování

5.3.1 Podpora investic do přírodního kapitálu a oběhového hospodářství

Investiční plán Zelené dohody pro Evropu⁵⁹ uznává, že ekologizace investic a hospodářství obecně vyžaduje významné posílení technické pomoci za účelem aktivního rozvoje investičního portfolia s velkým dopadem.

Kromě toho je důležité zmírnit finanční rizika spojená se strategickými investicemi na podporu přírodního kapitálu, opatření v oblasti klimatu a řešení založených na přírodě, která jsou prospěšná jak pro přírodu, tak pro přizpůsobení se změně klimatu. Investiční portfolio s velkým dopadem by se mělo zaměřit na projekty, které zajišťují ochranu, obnovu, řízení a rozvoj přírodního kapitálu nebo vedou k pohlcování uhlíku, a podporují tak strategii EU v oblasti

⁵⁶ Viz: https://environment.ec.europa.eu/topics/urban-environment/european-green-capital-award_en

⁵⁷ Viz: https://environment.ec.europa.eu/topics/nature-and-biodiversity/natura-2000-award_en

⁵⁸ Viz „[LIFE and the Climate Pact](#)“ (LIFE and klimatický pakt), (2022), Evropská výkonná agentura pro klima, infrastrukturu a životní prostředí.

⁵⁹ COM(2020) 21 final.

biologické rozmanitosti pro rok 2030, akční plán EU pro oběhové hospodářství, strategii a akční plán EU pro biohospodářství, novou strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu a další příslušné politiky.

Technickou pomoc v rámci Poradenského centra InvestEU je třeba doplnit o specifickou podporu investic v odvětvích, jejichž financovatelnost je náročnější, jako je přizpůsobení se klimatu, ochrana a zhodnocování zdrojů přírodního kapitálu a rozvoj oběhového hospodářství.

Příspěvek programu LIFE do programu InvestEU směřuje na:

1. navýšení pro poradenství v oblasti udržitelné infrastruktury (Poradenské centrum InvestEU), které poskytuje Evropská investiční banka (EIB);
2. provoz Green Assist, poradenské služby vyvinuté agenturou CINEA za koordinace GŘ pro životní prostředí (Evropská komise)⁶⁰;
3. pilotní inovativní programy spojené s investicemi do přírodního kapitálu a oběhového hospodářství.

Částka věnovaná na tuto podporu bude spojena s rozvojem řešení vratného financování pro přírodu a biologickou rozmanitost a s rozvojem poptávky. Očekává se, že částka přidělená na tyto služby na období 2025–2027 v rámci podprogramů „Příroda a biologická rozmanitost“ a „Oběhové hospodářství a kvalita života“ nepřekročí 16 milionů EUR. Tato částka bude doplňovat vratné formy podpory poskytované v rámci programu InvestEU a mohla by být podle potřeby financována v rámci přímého nebo nepřímého způsobu řízení.

Nevyužité prostředky budou přerozděleny na granty.

5.3.2 Podpora financování investic do energetické účinnosti a obnovitelné energie

Nepřímé řízení finanční podpory pro technickou pomoc pro investice v oblasti energetické účinnosti a obnovitelné energie, které se zaměřují na budovy a spoří energii a snižují emise, jako je evropská energetická pomoc na místní úrovni (nástroj ELENA⁶¹).

Tento nástroj nyní spravuje EIB v rámci programu InvestEU. Nástroj ELENA poskytuje granty na technickou pomoc pro investice v oblasti energetické účinnosti a obnovitelné energie, které se zaměřují na projekty týkající se budov a inovativní městské dopravy a mobility, které spoří energii a snižují emise.

V rámci tohoto nástroje je poskytována finanční podpora na služby projektového rozvoje ve vztahu ke všem činnostem, které jsou potřebné pro rozvoj a mobilizaci financí pro investiční program, mimo jiné včetně: studií proveditelnosti, přípravných studií, strukturování programů, podnikatelských plánů, energetických auditů, seskupení menších projektů s cílem vytvořit financovatelné balíčky. Náklady spojené se samotným investičním programem, jako jsou náklady na hardware, nejsou způsobilé. Nepřímé řízení z podprogramu LIFE „Přechod na čistou energii“ přispěje k nástroji ELENA a rovněž podpoří zřízení vnitrostátních a regionálních nástrojů technické pomoci pro energetickou účinnost a integrované investice do obnovitelných zdrojů.

Na provádění této podpory v rámci nepřímého řízení se vztahují specializované dohody o příspěvcích uzavřené mezi EIB a Evropskou komisí. Tento nástroj poskytuje finanční podporu konečnému příjemci dle podmínek stanovených v dohodách o příspěvcích.

⁶⁰ [Zelená poradenská služba pro podporu udržitelných investic \(Green Assist\)](#) je nová poradenská iniciativa v rámci programu InvestEU, jejímž cílem je vytvořit soubor projektů zelených investic s velkým dopadem.

⁶¹ Viz: <https://www.eib.org/en/products/advising/elena/>

Podpora na financování technické pomoci pro investice v oblasti energetické účinnosti a obnovitelné energie nepřekročí 40,0 milionů EUR na období 2025–2027.

Nevyužité prostředky určené na finanční podporu budou přerozděleny na granty v rámci podprogramu „Přechod na čistou energii“.

5.4 Ostatní akce v rámci nepřímého řízení

Podle čl. 62 odst. 1 písm. c) finančního nařízení může Evropská komise přenést úkoly související s prováděním rozpočtu na několik typů partnerů, jako jsou mezinárodní organizace, decentralizované agentury a veřejnoprávní subjekty, včetně organizací členských států.

Výběr osob a subjektů, které mají být pověřeny vynakládáním finančních prostředků Unie, musí být transparentní, musí být odůvodněn povahou akce a nesmí vést ke střetu zájmů.

Podle čl. 154 odst. 3 finančního nařízení Evropská komise zajistí, aby subjekty, na které jsou přeneseny úkoly související s prováděním rozpočtu, prokázaly úroveň finančního řízení a ochrany finančních zájmů EU, která odpovídá úrovni finančního řízení a ochrany finančních zájmů Evropské komise. Za tímto účelem Evropská komise provede předběžné posouzení (tzv. posouzení pilířů) pravidel, systémů nebo postupů subjektu.

Evropská komise má konečnou odpovědnost za rozpočet EU a informuje ve svých výročních zprávách o činnosti o operacích provedených pověřenými subjekty.

5.4.1 Činnosti v rámci nepřímého řízení v oblastech životního prostředí a klimatu

Příkladem činností v rámci nepřímého řízení v předchozích letech je aktualizace pokynů k akčním plánům v oblasti zdraví v případě horkého počasí, kterou provedla Světová zdravotnická organizace (WHO), nebo inkubační fórum o oběhovém hospodářství v evropské obraně, které zorganizovala Evropská obranná agentura.

Činnosti v rámci nepřímého řízení by mohly být prováděny rovněž v rámci současného víceletého pracovního programu na období 2025–2027.

Orientační částka přidělená na tento typ akcí prováděných v rámci nepřímého řízení je 7 milionů EU na období 2025–2027.

5.4.2 Činnosti v rámci nepřímého řízení pro aktivaci investic soukromého sektoru do energetické účinnosti

GŘ pro energetiku Evropské komise a finanční iniciativa Programu OSN pro životní prostředí (UNEP FI)⁶² společně svolaly na dobu deseti let (do roku 2023) skupinu finančních institucí pro energetickou účinnost, jejímž cílem je zkoumat překážky a výzvy v oblasti podpory soukromých investic do energetické účinnosti. Skupina finančních institucí pro energetickou účinnost vytvořila nástroje, jako je platforma ke snížení rizik v oblasti energetické účinnosti, a zprávy shrnující její zjištění.

V roce 2024 zahájilo GŘ pro energetiku (Evropská komise) ve spolupráci s členskými státy činnost Evropské koalice pro financování energetické účinnosti (koalice EEEFIN) s cílem usnadnit mobilizaci soukromého financování energetické účinnosti na podporu cílů EU v

⁶² Viz: <https://www.unepfi.org/about/>

oblasti energetiky a klimatu pro roky 2030 a 2050 a – v návaznosti na odkaz skupiny finančních institucí pro energetickou účinnost – se záměrem podpořit tržně orientovanou dynamiku financování energetické účinnosti schopného podporovat rozvoj konkrétních opatření a programů na vnitrostátní úrovni.

UNEP FI byl i nadále privilegovaným partnerem koalice EEEFIN a na základě dohody o příspěvku zajišťuje jménem Evropské komise konkrétní úkoly iniciativy, zejména v oblasti oslovování finančních institucí a komunikačních činností. Současná smlouva s UNEP FI platí do roku 2025. Pokud bude toto partnerství pokračovat, finanční podpora pro UNEP FI na období 2026–2027 nepřesáhne 0,6 milionu EUR.

5.5 Projekty financované prostřednictvím jiných forem financování, které mají být zahrnuty do 85 % podle čl. 9 odst. 3

Podle čl. 9 odst. 3 musí být alespoň 85 % rozpočtových prostředků na programu LIFE přiděleno na granty, na projekty financované prostřednictvím jiných forem financování v rozsahu určeném ve víceletém pracovním programu a na finanční nástroje ve formě operací kombinování zdrojů.

Činnosti, které lze vzít v potaz při výpočtu minimální prahové hodnoty 85 % podle čl. 9 odst. 3 písm. a), zahrnují:

- ceny a úřední ocenění, včetně veškerých souvisejících výdajů (např. ceny Evropský zelený list a Evropské zelené město, Evropská cena životního prostředí pro podniky, cena Natura 2000, pobídky klimatického paktu),
- podporu řízení projektů programu LIFE – včetně monitorování, hodnocení, výměny zkušeností a komunikace,
- podporu výměny odborných znalostí a osvědčených postupů a vytváření sítí za účelem zlepšení účasti různých zúčastněných stran na vytváření, provádění a vymáhání politik EU v oblasti životního prostředí a klimatu (např. platforma pro uhelné regiony procházející energetickou transformací⁶³, klimatický pakt⁶⁴, Pakt starostů a primátorů pro klima a energetiku⁶⁵, Čistá energie pro ostrovy EU⁶⁶, Dohoda pro zelená města, finanční tržiště pro energetickou účinnost, Evropské týdny udržitelné energie, Evropská koalice pro financování energetické účinnosti⁶⁷, činnosti v rámci sítě podporující vnitrostátní kontaktní místa programu LIFE, včetně odborné přípravy, činností vzájemného učení a akcí zaměřených na sdílení zkušeností),
- budování kapacit a odbornou přípravu a další druhy podpory pro členské státy a třetí země přidružené k programu LIFE a další subjekty pověřené prováděním právních předpisů a politik EU, včetně technické pomoci při určování a podpoře zelených investic, vzájemných hodnocení, vypracovávání pokynů a výměny osvědčených postupů: Technická pomoc a výměna informací (TAIEX) – Přezkum provádění

⁶³ [Iniciativa pro uhelné regiony procházející transformací](#) pomáhá zmírnit sociální důsledky přechodu na nízkouhlíkové hospodářství v regionech Evropské unie závislých na uhlí, rašelině a ropných břidlicích.

⁶⁴ [Evropský klimatický pakt](#) je hnutí lidí, kteří spojuje jedna věc, kdy každý z těchto lidí podniká ve svém vlastním světě kroky k vybudování udržitelnější Evropy.

⁶⁵ [Pakt starostů a primátorů EU pro klima a energetiku](#) je iniciativa podporovaná Evropskou komisí, která sdružuje tisíce místních samospráv, jež chtějí zvýšit své ambice a opatření v oblasti klimatu.

⁶⁶ [Čistá energie pro ostrovy EU](#) je iniciativa pro přechod na čistou energii na více než 2 200 obydlených evropských ostrovech.

⁶⁷ [Evropská koalice pro financování energetické účinnosti](#) nabízí rámec pro dialog a činnost mezi Evropskou komisí, zeměmi EU a zúčastněnými stranami v oblasti financování energetické účinnosti.

právních předpisů v oblasti životního prostředí mezi partnery (EIR)⁶⁸, spolupráce s vnitrostátními soudci, budování kapacit pro členské státy a třetí země přidružené k programu LIFE v oblasti vývoje národních emisních inventur,

- podporu shromažďování údajů, systémů informačních a komunikačních technologií, databází, průzkumů a specializovaných subjektů, které umožňují zúčastněným stranám přístup k údajům o životním prostředí a energetice a/nebo jejich využívání, např.: Rámcový průzkum využití půdy / krajinného pokryvu (LUCAS)⁶⁹, Systém informací o lesích v Evropě⁷⁰, Observatoř EU pro odlesňování a degradaci lesů⁷¹, Evropský systém informací o vodě⁷², Inovační observatoř průmyslových emisí⁷³, Evropská síť pro informace o nepůvodních druzích⁷⁴, Databáze výsledků projektů programu LIFE a [Veřejný informační panel programu LIFE](#), platforma ke snížení rizik v oblasti energetické účinnosti⁷⁵, databáze aukcí energie z obnovitelných zdrojů, Evropský registr výrobků s energetickým označením⁷⁶, středisko EU pro sledování fondu budov⁷⁷,
- odpovídající fungování a bezpečnost systému EU ETS (registr Unie) a derivátových aplikací (monitorování, vykazování, ověřování a akreditace, národní emisní stropy, rezerva tržní stability) včetně dražební platformy⁷⁸,
- zřízení a správu registru Unie podle nařízení, kterým se zřizuje rámec Unie pro certifikaci trvalého pohlcování uhlíku, uhlíkového zemědělství a ukládání uhlíku do produktů⁷⁹,
- nepřímé řízení s mezinárodními organizacemi, jako jsou WHO, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), Rámcová úmluva OSN o změně klimatu (UNFCCC), UNEP, Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO), Mezinárodní energetická agentura (IEA), EIB, za účelem dosažení cílů stanovených v článku 3 nařízení o programu LIFE (např. nepřímé řízení technické pomoci pro investice do energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie zaměřené na budovy, které šetří energii a snižují emise).

⁶⁸ Program „[TAIEX-EIR PEER 2 PEER](#)“ usnadňuje učení mezi orgány životního prostředí. Poskytuje individualizovanou podporu vnitrostátním orgánům provádějícím politiku a právní předpisy v oblasti životního prostředí.

⁶⁹ [Rámcový průzkum využití půdy / krajinného pokryvu \(LUCAS\)](#) poskytuje podrobné informace o konkrétních bodech a harmonizované a srovnatelné statistiky o využití půdy a krajinném pokryvu pro území EU.

⁷⁰ [Systém informací o lesích v Evropě](#) je vstupním bodem pro sdílení informací s lesnickou komunitou o lesním prostředí v Evropě, jeho stavu a vývoji.

[Observatoř EU pro odlesňování a degradaci lesů](#) se zaměřuje na sledování změn ve světovém lesním porostu a souvisejících faktorů.

⁷² [Evropský systém informací o vodě](#) je webový portál s informacemi o vodě od vnitrozemských vod až po mořské vody.

⁷³ [Observatoř pro inovace v oblasti průmyslových emisí](#) identifikuje udržitelné nové technologie, které minimalizují dopady průmyslových procesů na životní prostředí.

⁷⁴ [EASIN](#) zprostředkovává informace o nepůvodních druzích vyskytujících se v Evropě a podporuje útvary Evropské komise a příslušné orgány členských států EU při provádění nařízení EU č. 1143/2014 o invazních nepůvodních druzích.

⁷⁵ [Platforma ke snížení rizik v oblasti energetické účinnosti](#) je iniciativa, jejímž cílem je zvýšit investice do energetické účinnosti v Evropě prostřednictvím lepšího sdílení a transparentní analýzy stávajících projektů v budovách a průmyslu.

⁷⁶ [Evropský registr výrobků s energetickým označením](#) obsahuje energetické informace o výrobcích na evropském trhu.

⁷⁷ [Středisko EU pro sledování fondu budov](#) je internetový nástroj pro sledování energetické náročnosti budov v Evropě.

⁷⁸ Pro podrobnější informace viz: https://climate.ec.europa.eu/eu-action/eu-emissions-trading-system-eu-ets_en

⁷⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/3012 ze dne 27. listopadu 2024, kterým se stanoví rámec Unie pro certifikaci trvalého pohlcování uhlíku, hospodaření s uhlíkem a ukládání uhlíku do produktů, (Úř. věst. L, 2024/3012, 6.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3012/oj>).

6. KUMULATIVNÍ FINANCOVÁNÍ

V některých případech mohou být finanční prostředky z programu LIFE použity k navýšení, doplnění nebo kombinování prostředků z jiných programů EU. Může se například jednat o případ, kdy se tyto finanční prostředky použijí za účelem podpory, doplnění nebo řízení konkrétní činnosti v klíčových záležitostech týkajících se životního prostředí nebo klimatu v rámci jiných programů.

Cílem těchto typů financování bude vyvinutí společného úsilí, optimalizace synergií a/nebo sledování specifických cílů programu LIFE. Jsou zaměřeny na zajištění větší účinnosti při shromažďování prostředků a umožnění lepší koordinace podpory poskytované konečným příjemcům.

Kumulativní financování by mohlo být použito k financování příspěvku z programu LIFE určeného například na výzvy k podávání návrhů, specifické granty, výzvy k podávání nabídek nebo podporu založenou na kombinování zdrojů, které jsou financovány společně s ostatními programy a finančními nástroji EU.

6.1 Způsob řízení

Tato činnost bude řízena přímo Komisí nebo jednou výkonnou agenturou. Nepřímé financování bude použito, pokud je odůvodněno daným typem činnosti.

6.2 Prováděcí subjekt

Pokud by řízením těchto činností mohla být pověřena více než jedna organizace, bude vybrána organizace, která řídí co nejpodobnější činnosti s ohledem na účel a obsah činností.

6.3 Pravidla pro provádění

Při řízení činnosti bude v co největší míře zohledněno dodržování platných pravidel v rámci dotčených programů.

V případě lišících se pravidel a/nebo s cílem vyhnout se nadměrnému zatížení žadatelů budou vybrána pravidla, která zajistí účinnost provádění, co největší možnou účast a maximální zjednodušení pro potenciální žadatele.

Všechny výzvy k podávání návrhů nebo výzvy k podávání nabídek jsou náležitě propagovány na internetové stránce programu LIFE.